

Suvi Pyykkönen

METSÄSTYSMATKAILUN KEHITTÄMISMAHDOLLISUUDET KAINUUSSA

Opinnäytetyö
Kajaanin ammattikorkeakoulu
Restonomi
Matkailun ko.
Syksy 2011

Koulutusala Restonomi	Koulutusohjelma Matkailun koulutusohjelma
Tekijä(t) Suvi Pyykkönen	
Työn nimi Metsästysmatkailun kehittämismahdollisuudet Kainuussa	
Vaihtoehtoiset ammattipinnot	Ohjaaja(t) Pekka Oikarinen & Mika Pietarinen
	Toimeksiantaja
Aika Syksy 2011	Sivumäärä ja liitteet 50 + 16
<p>Kainuussa on paljon potentiaalia metsästysmatkailutoiminnalle. Alueen maapinta-ala on noin 21 000 neliökilometriä, josta valtaosa on metsää. Venäjän rajan tuntumasta löytyy laajoja erämaa-alueita ja pääasiassa Kainuussa on monipuoliset riistakannat. Sijainnillisesti alue on keskellä Suomea ja näin ollen suhteellisen helposti saavutettavissa. Lisäksi Kainuussa toimii lähes 350 metsästysseuraa, joten paikallisten joukosta löytyisi myös osaamista. Kaikesta huolimatta metsästysmatkailutoiminta on kuitenkin hyvin vähäistä. Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, millaiset mahdollisuudet metsästysmatkailutoiminnan kehittämisellä Kainuussa olisi.</p> <p>Pohjaa kehittämismahdollisuuksille lähdettiin kartoittamaan Kainuun metsästysseuroille kohdennetun tutkimuksen kautta. Kaikille Kainuun metsästysseuroille lähetettiin postitse kyselylomake, johon vastasi noin kolmasosa seuroista. Kyselyssä selvitettiin, minkä verran metsästysseurat ovat ottaneet alueelleen vierasmetsästäjiä eli missä mittakaavassa toimintaa tällä hetkellä on. Varsinaisia metsästysmatkailun kehittämismahdollisuuksia kartoitettaessa metsästysseuroja pyydettiin kertomaan, kuinka kiinnostuneita he olisivat kehittämään metsästysmatkailutoimintaa seuransa alueella myös jatkossa. Kyselyssä pyrittiin selvittämään myös sekä metsästysmatkailun kannattamisen että vastustamisen syitä nimenomaan seurojen näkökulmasta.</p> <p>Olen perehtynyt metsästysmatkailuun kestäväen kehityksen näkökulmasta olemalla mukana North Hunt – hankkeen Sustainable Hunting Tourism –seminaarissa, joten opinnäytetyö huomioi ongelmia ja mahdollisuuksia pohtiessaan erityisesti myös tämän näkökulman. Lisäksi opinnäytetyö ottaa metsästysmatkailun vertailukohtaksi kohdealueella hyvin suosittuun wildlife-matkailuun, sillä näiden kahden luontomatkailumuodon vetovoimatekijät ovat hyvin pitkälti samat.</p> <p>Tutkimusta tehdessä selvisi, että useimmat seurat olisivat kiinnostuneita olemaan mukana metsästysmatkailutoiminnassa, mutta toiminta koetaan haastavaksi useista eri syistä. Opinnäytetyössä käydään läpi tutkimuksessa esille tulleet ongelmakohdat sekä metsästysmatkailun vastustamisen syyt. Tämän jälkeen työ pyrki antamaan kehitysehdotuksia kuhunkin ongelmaan liittyen. Lopussa on vielä lyhyt arvio metsästysmatkailun todellisista toimintamahdollisuuksista Kainuun alueella. Tutkimus paljastaa, että mikäli toimintaa häiritsevien ongelmien ratkaisemiseksi tehdään vähän töitä, metsästysmatkailulla olisi hyvät edellytykset toimia Kainuun alueella.</p>	
Kieli	suomi
Asiasanat	metsästysmatkailu, Kainuu, kestävä kehitys, wildlife
Säilytyspaikka	☒ Verkkokirjasto Theseus ☒ Kajaanin ammattikorkeakoulun kirjasto

School School of Tourism	Degree Programme Degree Programme in Tourism
Author(s) Suvi Pyykkönen	
Title Development of Hunting Tourism in Kainuu	
Optional Professional Studies	Instructor(s) Pekka Oikarinen & Mika Pietarinen
	Commissioned by
Date Autumn 2011	Total Number of Pages and Appendices 50 + 16
<p>In Kainuu region there would be much potential for hunting tourism. Area of the Kainuu is approximately 21 000 square kilometers, most of which is forest. Proximity of the Russian border and a variety of game are strengths of the region. Kainuu is located in the middle of Finland that makes it possible to reach from both north and south parts of Finland. There are also almost 350 hunting clubs with a large amount of know-how. Despite of this there barely is organized hunting tourism in the area. The aim of this thesis was to investigate the opportunities to improve hunting tourism in Kainuu region.</p> <p>Possibilities of hunting tourism were surveyed with an inquiry to local hunting clubs. A questionnaire was sent to every club in Kainuu and about a third of them replied. The local hunters were asked how many hunting visitors they have had. To find possibilities to improve tourism in future they were also inquired if they would be interested in having hunting visitors hereafter. The clubs were also requested to express the reasons why they are supporting hunting tourism and reasons why they resist it.</p> <p>The author of this thesis has familiarized herself with hunting tourism from the point of view of sustainable development. She was at the seminar North Hunt – Sustainable Hunting Tourism. This thesis regards that subject in the discussion of the possibilities and problems with hunting tourism. In addition, this thesis compares hunting tourism to the other form of nature tourism, wildlife tourism, which is a popular activity in the area.</p> <p>Analyzing the results of the investigation, it seems that most hunting clubs would be interested in having hunting visitors but there are too many challenges at the moment. This thesis deals with the mentioned problems and reasons to resist hunting tourism and tries to give developing suggestions for those. In the end of the thesis there is an approximation of realistic possibilities of hunting tourism in Kainuu. The research reveals that by making an effort the problems can be solved and there will be great opportunities for hunting tourism.</p>	
Language of Thesis	Finnish
Keywords	Hunting Tourism, Kainuu, Sustainable Development, Wildlife
Deposited at	☒ Electronic library Theseus ☒ Library of Kajaani University of Applied Sciences

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 METSÄSTYSMATKAILU KÄSITTEENÄ	3
2.1 Kansainvälinen metsästysmatkailu	4
2.2 Metsästysmatkailu Suomessa	5
2.3 Metsästysmatkailun tunnuslukuja ja tilanne Pohjois-Suomessa ja Kainuussa	6
2.4 Metsästysmatkailu tuotteena	7
3 METSÄSTYSMATKAILUN MAHDOLLISUUKSIA JA ONGELMAKOHTIA	9
3.1 Tiukka lainsäädäntö ja sesongin lyhytkestoisuus	9
3.2 Saalisepävarmuus ja asiakkaan pitäminen tyytyväisenä	10
3.3 Toiminnan kehittymättömyys	10
3.4 Paikallisten metsästäjien ikääntyminen ja väheneminen	11
3.5 Välittömät ja välilliset positiiviset vaikutukset ympäristöön	12
3.6 Metsästysmatkailu kestäväen kehityksen näkökulmasta	13
3.6.1 Kestävä matkailu	13
3.6.2 Kestävä kehitys ja metsästysmatkailu	14
4 ELÄINTENKATSELUMATKAILU - METSÄSTYSMATKAILUN TUKIJA VAI HAASTAJA	16
4.1 Eläintenkatselematkailu Suomessa	16
4.2 Eläintenkatselematkailun tunnuslukuja	17
5 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	18
5.1 Tutkimuskysymykset	18
5.2 Tutkimusmenetelmät	19
5.3 Aineiston keruu ja käsittely	21
5.4 Tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti	22
6 METSÄSTYSMATKAILUN NYKYTILA KAINUUSSA	24
6.1 Seurojen alueella käyneet vierasmetsästäjät ja kiinnostus toimintaan jatkossa	25
6.2 Metsästysmatkailun kannattamisen ja vastustamisen syyt	29
6.3 Seurojen kiinnostus järjestää metsästystoimintaa riistalajeittain	33

6.4 Kotikunnan vaikutus alueelle suuntautuvaan metsästysmatkailuun	35
6.5 Toiminta metsästäjien ja wildlife-yrittäjien välillä	39
7 METSÄSTYSMATKAILUN KEHITTÄMISMAHDOLLISUUDET	41
8 POHDINTA	45
LÄHTEET	47
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Wildlife-matkailu on Kainuussa kovassa nosteessa, mutta sen sijaan pitkät perinteet omaava metsästys ei houkuttele turisteja. Kainuun pinta-alasta valtaosa on metsää ja alueen riistakan-
nat ovat monipuoliset. Kainuussa toimii lähes 350 metsästysseuraa, joten osaamista löytyy. Miksi kaikkea potentiaalia ei hyödynnetä tarjoamalla turisteille metsästysmatkoja? Osallistu-
minen marraskuussa 2011 Rovaniemellä järjestettyyn Sustainable Hunting –konferenssiin
antoi innostuksen lähteä tekemään opinnäytetyötä juuri metsästyksestä ja selvittämään met-
sästysmatkailun mahdollisuuksia Kainuussa. Oma metsästysharrastus toimii taustalla moti-
vaation lisääjänä.

Metsästys on matkailutuotteena hyvin haastava. Aktiviteettiin osallistuja tarvitsee asianmu-
kaiset luvat, mikä taas teettää paljon etukäteistyötä myös yrittäjälle. Lisäksi metsästyskausi on
hyvin lyhyt, tehokasta metsästysaikaa on vain muutama kuukausi. Metsästysmatkailuyrittäjän
on siis lähes poikkeuksessa kehitettävä myös muita tuotteita myös metsästyksesongin ulko-
puoliselle ajalle. Ongelmallista on myös metsästyksen saalisepävarmuus. Villieläinten käyttäy-
tyminen ei ole yrittäjän päätettävissä, joten kuinka ”pelastaa” turistin jahti ja antaa tämän ra-
hoille vastinetta, jos saalista ei tulekaan. Myös metsästyksen eettisyys puhuttaa ihmisiä ja he-
rättää keskustelua, ja opinnäytetyö ei jätä tätäkään aihetta käsittelemättä.

Tämä opinnäytetyö keskittyy kuitenkin erityisesti paikallisten asukkaiden ja metsästäjien suh-
tautumista metsästysmatkailijoihin. Sustainable Hunting –konferenssissa tuli jälleen esille
Kainuussakin usein esille nouseva kateusaihe. Opinnäytetyö pyrkii selvittämään, onko paikal-
listen todellakin vaikea päästää alueelleen metsästysmatkailijoita ja ollaanko alueen riistasta
niin tarkkoja, että mahdollisuutta kokeilla metsästystä seuran mailla ei suostuta myymään
mistään hinnasta. Tässä tutkimuksessa paikallista väestöä edustavat kainuulaiset metsästys-
seurat, sillä luonnollisesti juuri metsästäjillä on asiasta vahvimmat mielipiteet.

Yksi tutkimus, jota tämä opinnäytetyö käyttää apuna, on Markus Muuttolan vuonna 2002
valmistunut opinnäytetyö Metsästysmatkailun kehittäminen, case: Nivala – Haapajärven seu-
tukunta. Opinnäytetyö käsittelee samaa tutkimusongelmaa, mutta maantieteellisesti eri alueel-
la. Muuttolan opinnäytetyöstä poiketen tämä opinnäytetyö paneutuu myös eläintenkatselu-

matkailuun metsästysmatkailun rinnalla. Tämä työ ei myöskään paneudu metsästyksen lainsäädäntöön, sillä tähän työhön on haluttu tuoda laajempaa näkökulmaa pohtimalla metsästyksen eettisyyttä ja jo mainittua vertausta eläintenkatselematkailuun.

Wildlife- ja eläintenkatseluotteet ovat erittäin suosittuja Kainuussa, kun taas metsästysmatkailuun olisi yhtä lailla potentiaalia. Näillä molemmilla aktiviteeteilla on kuitenkin samat vetoimatekijät eli villieläimet. Metsästyksessä eläimet ovat saaliin muodossa, kun taas eläintenkatselematkailussa niiden tulee olla vahingoittumattomia. Onko ristiriita niin suuri, että tämänkaltaiset yritykset eivät voi tehdä yhteistyötä ja toimia toistensa tukena yhteisestä vetoimatekijästä eli villieläimistä huolimatta. Metsästykselle suunnatussa kyselyssä sivutaan myös suhtautumista mahdollisiin alueella toimiviin wildlife-yrityksiin. Vastaavasti muutama eläintenkatselematkoja tarjoavaan yritykseen otettiin yhteyttä ja kysyttiin suhtautumista alueen metsästykselle.

Opinnäytetyö käy läpi metsästysmatkailun sekä wildlife-matkailun yleisimmät käsitteet ja avaa hiukan niiden tilannetta Suomessa ja Kainuussa. Lisäksi teoriaosuudessa paneudutaan lyhyesti myös metsästysmatkailuun eettisestä näkökulmasta. Varsinainen tutkimus ja sen tulokset esitellään opinnäytteen luvussa kuusi, Metsästysmatkailun nykytila Kainuussa. Luvussa seitsemän, Metsästysmatkailun kehittämismahdollisuudet, arvioidaan vielä lyhyesti metsästysmatkailun todellisia toimintamahdollisuuksia metsästykselle intressien ja tutkimuksessa mainittujen ongelmakohtien kautta.

2 METSÄSTYSMATKAILU KÄSITTEENÄ

Luontomatkailulla tarkoitetaan sellaista matkailua, jonka perustana toimii luonto ja sen tarjoama ympäristö. Kyseinen matkailun osa-alue pyrkii toiminaan niin, ettei luonnon kantokyky ylitä eikä biodiversiteetti eli luonnon monimuotoisuus taannu. Luontomatkailun määrittäminen on usein hyvin vaikeaa, sillä toisinaan toiminnalle on asetettu reunaehdot. Voidaan kiistellä esimerkiksi siitä, että onko moottoriajoneuvolla luonnossa liikkuminen enää luontomatkailua. Luontomatkailu poikkeaa massaturismista siinä, että sen ympäristövaikutukset ovat vähäisemmät. Ennen massaturismin valtakautta nimenomaan luontomatkailu oli vallitseva matkailusuuntaus. (Hemmi 2005a, 333 - 334.) Metsästysmatkailun tapahtumapaikkana toimii luonto, joten se voidaan lukea kuuluvaksi luontomatkailun piiriin (Hemmi 2005b, 374).

Laki määrittelee metsästyksen seuraavalla tavalla: ”Metsästyksellä tarkoitetaan luonnonvaraisena olevan riistaeläimen pyydystämistä ja tappamista sekä saaliin ottamista metsästäjän haltuun. Metsästystä on myös pyyntitarkoituksessa tapahtuva riistaeläimen houkuttelemineen, etsiminen, kiertäminen, väijyminen, hätyyttäminen tai jäljittäminen, koiran tai muun pyyntiin harjoitetun eläimen käyttäminen riistaeläimen etsimiseen, ajamiseen tai jäljittämiseen sekä pyyntivälineen pitäminen pyyntipaikalla viritettynä pyyntikuntoon.” (Finlex 2011.) Metsästysmatkailu taas on yksi matkailun muoto, jossa ihminen matkustaa oman kotikuntansa ulkopuolelle metsästystarkoituksessa. Metsästys ei välttämättä ole matkan päätarkoitus, mutta se on olennainen osa sitä. Metsästysmatkailulle ominaista on, että se jakaa voimakkaita mielipiteitä puolesta ja vastaan. (Matilainen & Keskinarkaus 2010a, 5.)

Metsästys itsessään on sidottu Suomessa maanomistukseen. Usein yhden henkilön omistamat yksittäiset maa-alueet ovat niin pieniä, että metsästystä harrastavan kannattaa liittyä metsästysseuraan. Metsästysseura vuokraa valtion ja yksityisten maanomistajien maita metsästystarkoitukseen. Pohjois-Suomessa asukkailla on valtion omistamilla mailla kuitenkin ns. vapaa metsästysoikeus. Tämä tarkoittaa sitä, että paikallinen kuntalainen saa metsästää oman asuin-kuntansa alueella sijaitsevilla valtion mailla pienriistaa ilman, että hänen tarvitsee maksaa lupamaksua. Pienriistaa saa metsästää yksityismailla vuokrasopimuksen perusteella, mutta hirven metsästyksen vaaditaan lisäksi riistanhoitopiiriin myöntämä hirvilupa. Hirviluvan saaja

voi olla metsästysseura tai –seurue, mutta ehtona luvan myöntämiselle on 1 000 hehtaaria metsästysaluetta. Mikäli yksittäinen, maata omistamaton henkilö haluaa metsästää liittymättä metsästysseuraan, hän hankkii metsästyslupan. Metsästyslupa on yleensä lyhytaikainen, koko kauden kestävä tai kertaluontoinen. Metsästyslupa koskee vain pienriistaa. Metsästyslupan voi myydä metsästysseura tai valtio. Lupamyynti tapahtuu kuitenkin kiintiöiden asettamissa rajoissa, joten kiintiön täytyttyä lupia ei voida enää myydä. (Hemmi 2005b, 372 - 373.)

Metsästystä on harjoitettu kautta vuosituhansien. Ennen se oli välttämättömyys, mutta nykyisin kehittyneissä länsimaissa ei tarvitse metsästää säilyäkseen hengissä, vaan metsästys on harrastus työn ohessa. Metsästyksen rituaalinomainen luonne on kuitenkin säilynyt meidän päiväämme saakka. Trofeet eli niin sanotut metsästysmuistot, kuten hirvieläinten sarvet, petojen kallot ja niin edelleen, ovat edelleen arvossa metsästäjien keskuudessa. Metsästyksen liitetty olennaisena osana myös luonto ja riistaeläinten lisäksi kotieläimet, kuten koirat. Metsästys lisää kiinnostusta siis myös kaikkea luontoon liittyvää kohtaan. Metsästäjät haluavat kerätä tietoa saaliseläinten käyttäytymisestä, jotta he voisivat hyödyntää sitä jahdin yhteydessä. (Gössling & Hultman 2006, 178 - 191.)

2.1 Kansainvälinen metsästysmatkailu

Kansainvälinen metsästysmatkailu kehittyi Euroopan laajentumisen myötä, kun britti-imperiumin seikkailunhaluiset kansalaiset matkustivat Afrikan siirtomaihin leijona- ja norsujahteihin. Muistoiksi noista eksoottisista maista tuotiin saaliseläinten taljoja, hampaita, sarvia ja niin edelleen. Myöhemmin kameroiden kehittyminen muutti saaliin merkitystä, sillä todistaakseen nähneensä villieläimen, sitä ei enää tarvinnut tappaa. Näin sanottu trofeemetsästys oli kuitenkin edelleen erittäin suosittua myös muiden kuin brittiylimystön keskuudessa. Nykyisin metsästysmatkailua on niillä alueilla, joissa tarjontaa on riittävästi. Merkittävä osa metsästysmatkailusta suuntautuu edelleen Afrikkaan. Se on monelle köyhälle maalle, kuten Tansanialle, Namibialle ja Etelä-Afrikalle, merkittävä tulonlähde. (Bauer & Herr 2011.)

Monilla maapallon asukkailla ei ole mahdollisuutta metsästää omalla kotiseudullaan. Tällöin metsästyskokemuksia on haettava muualta, jopa ulkomailta saakka. Eri maiden kansalaisuuksilla on kullakin omat erityiskohteensa. Euroopassa esimerkiksi saksalaiset metsästäjät mat-

kaavat usein Itä-Eurooppaan, italialaiset jäävät joko Eurooppaan tai matkaavat lähelle Etelä-Amerikkaa, espanjalaiset metsästysmatkailijat arvostavat Pohjois-Amerikkaa ja Benelux-maista lähdetään Afrikkaan. (Bauer & Herr 2011.)

2.2 Metsästysmatkailu Suomessa

Metsästyksellä itsessään on Suomessa erittäin pitkät perinteet ja vielä nykyäänkin sitä harrastaa noin kuusi prosenttia koko väestöstä, mikä on kansainvälisesti ajatellen erittäin iso osa. Valtaosa metsästäjistä kuuluu johonkin Suomen yli 4 000 metsästysseuraa ja noin 50 prosenttia Metsästäjäliittoon. Maksaessaan riistanhoitomaksun kaikki metsästäjät ovat Metsästäjien keskusjärjestön (MKJ) jäseniä. Maaliskuun 2011 alusta alkaen Metsästäjien keskusjärjestö ja maan 15 riistanhoitopiiriä ovat muodostaneet Suomen riistakeskuksen (Suomen riistakeskus 2011a). Vaikka valtion omistama Metsähallitus on ylimpänä vastuussa riistanhoidosta ja lupien myöntämisestä, metsästysseurat tekevät merkittävää työtä riistanhoidollisissa merkeissä. Metsästysseuroilla on muun muassa riistapeltoja, nuolukiviä ja ruokintapaikkoja. Metsästysseurat tarkkailevat riistakantoja ja pitävät ne tarvittaessa kurissa. Seuroilla on jossain määrin myös mahdollisuus antaa metsästysmahdollisuus seuran ulkopuolisille metsästäjille. (Matilainen & Keskinarkaus 2010a, 29.)

Metsästyslupien myynnistä vastuussa oleva Metsähallitus myy lupia yhteensä noin 12 miljoonan hehtaarin maa- ja vesialueille Suomessa. Myynti on organisoitu Villin Pohjolan kautta. Lisäksi Suomessa on noin 200 eritasoisesti, mutta kuitenkin aktiivisesti metsästysmatkoja myyvää yritystä. Pääosa näistä yrityksistä sijaitsee Pohjois-, Itä- ja Keski-Suomessa, ja maa-alueita käyttäekseen ne tekevät yhteistyötä paikallisten toimijoiden, kuten metsästysseurojen sekä Metsähallituksen kanssa. Pääasiassa suomalainen metsästysmatkailu keskittyy pienriistään, mutta myös hirviä ja jopa karhuja metsästetään. (Matilainen & Keskinarkaus 2010a, 30.)

Suomalaisessa metsästysmatkailussa on erotettavissa kaksi selkeää asiakasryhmää. Suurempi näistä kahdesta ryhmästä ovat itsenäiset turistit. Tämän ryhmän asiakkaat ostavat metsästyslupansa suoraan Villiltä Pohjolalta. He kuluttavat matkallaan mahdollisimman vähän ja maksavat vain välttämättömistä palveluista, kuten majoitus ja ruoka. Itsenäisten lupametsästäjien määrä on vuositasolla 35 000 – 38 000. Toinen, huomattavasti pienempi ryhmä koostuu

pääosin ulkomaisista turisteista ja yritysmatkailijoista. Tämän ryhmän asiakkaat tulevat metsästämään matkanjärjestäjän kautta. He ostavat usein myös muita palveluja, kuten oppaan, saunan jne., ja näin ollen jättävät alueelle itsenäisiä metsästäjiä enemmän rahaa. (Matilainen & Keskinarkaus 2010b, 34.)

Metsästysmatkailu on Suomessa vielä hyvin vähäistä pitkistä metsästysperinteistä huolimatta. Näin ollen metsästysmatkailijoille riittää tilaa metsästää ja nauttia erämaista ilman ruuhkia metsissä. Vähäiset metsästäjämäärät takaavat, ettei luonto ylikuormitu ja luonnonrauha rikkoutu. Metsästyskausi myös ajoittuu eläinten pesimäkauden ulkopuolelle, mikä takaa eläimille pesimärauhan. Tämä taas tekee varsinaisesta metsästyskaudesta hyvin lyhyen, mikä voi aiheuttaa ruuhkaa yrityksille. Lyhyestä kaudesta huolimatta yksittäiselläkin metsästysmatkailuryityksellä voi olla kuitenkin suuri merkitys muutoin hiljaiselle maaseudulle. (Luontoyrittäjä 2011.)

2.3 Metsästysmatkailun tunnuslukuja ja tilanne Pohjois-Suomessa ja Kainuussa

Kainuun kokonaispinta-alasta noin 21 500 neliökilometriä on maapinta-alaa, josta valtaosa on metsää. Koko maan metsäpinta-alasta Kainuu käsittää 8,5 prosenttia. Vesistöjä on noin seitsemäsosa maapinta-alasta. (Kainuun maakunta 2011.) Noin puolet Suomen metsistä omistavat yksityiset maanomistajat ja noin kolmasosa kuuluu valtiolle. Valtion omistamat metsät sijaitsevat pääosin Itä- ja Pohjois-Suomessa ja niiden hoidosta vastaa metsähallitus. (Metsähallitus 2011b.)

Aktiivisesti metsästysmatkapaketteja tai lupia myyviä yrityksiä on Suomessa vain noin 200 kappaletta, ja näistäkin lähes kaikki myyvät metsästystä vain yhtenä tuotteenaan. Pääosa Pohjois-Suomen metsästysmatkailijoista on eteläsuomalaisia turisteja, sillä koko Suomessa vieraillee vain noin 2 000 ulkomaalaista metsästysmatkailijaa vuodessa. Huolimatta metsästysmatkailua tarjoavien yritysten suhteellisen pienestä määrästä Helsingin yliopiston Ruralia-instituutti arvioi kuitenkin, että Pohjois-Suomeen jäävä metsästysmatkailutulo on jopa noin 30 miljoonaa euroa. (Yle 2010.)

Metsästysmatkailun suosiosta tai sen olemattomuudesta Kainuussa kertonee jotain se, että hakukone Googlessa hakusanoilla ”metsästysmatkailu Kainuu” ei löydy yhtään metsästysmatkoja tarjoavaa yritystä vielä kolmanneltakaan sivulta (Google-haku 2011). Tästä voidaan olettaa, että aiemmin mainitusta Pohjois-Suomen metsästysmatkailutulosta vain hyvin pieni osa jää Kainuuseen. Kuitenkin esimerkiksi RTG Active tarjoaa niin hirvi-, jänis- kuin lintujahtiakin Puikkokoskella, vain 25 kilometrin päässä Kajaanista (RTG Active 2011a).

Metsästysmatkailun kehittämishalusta kertoo muun muassa se, että Kainuun Etu on toteuttanut vuonna 2008 päättyneen Kainuun metsästysmatkailu –hankkeen, jonka tarkoituksena on ollut kehittää metsästysmatkailutuotteiden tarjontaa ja saada näin ollen matkailutuloa myös syyskesäkuun välillä (Kainuun Etu 2008). Myös Kainuun maakunta-kuntayhtymä pyrkii kehittämään luontomatkailua Kainuussa ja näin ollen sivuaa myös metsästysmatkailua alueella. Maakunta-kuntayhtymän tekemä viisivuotinen toimenpidesuunnitelma matkailun kehittämiseksi on laadittu vuosille 2007 – 2013, ja siinä on mukana useita tahoja. Raportin mukaan metsästysmatkailu on yksi Kainuun merkittävimpiä vetovoimatekijöitä ja matkailutulon kasvattajia, etenkin Kainuun itäosissa Kuhmossa. (Kainuun maakunta-kuntayhtymä 2007, 5 - 6.)

Kuhmon ja Suomussalmen alueen matkailuyhdistys Wild Taiga toimii yrittäjien tukena ja matkailuportaalina. Sivulta löytyy tietoa alueen aktiviteeteista niin kesällä kuin talvella ja niin luonnon kuin kulttuurin sarallakin. Otsikon ”metsästys” alta löytyy runsaasti markkinoivaa tekstiä, mutta kuitenkin vain yksi linkki yhden metsästysmatkoja myyvän suomussalmelaisyrittäjän tuotteisiin. Vertailuna mainittakoon, että yksin karhunkatselumahdollisuutta tarjoavia yrityksiä löytyy neljä. Tämä ei kerro pelkästään eläintenkatelun suosiosta, vaan saa miettimään, mistä mahdolliset potentiaaliset asiakkaat löytävät yritykset niin, että metsästysmatkailu voi nousta merkittäväksi tulonlähteeksi Kainuulle. (Wild Taiga 2011.)

2.4 Metsästysmatkailu tuotteena

Metsästysmatkailupaketteja myydään monenlaisia. Se, millainen tuote asiakkaalle myydään, riippuu monesta asiasta. Osa metsästysmatkailijoista haluaa ostaa pelkät luvat, kaikki muu, kuten majoitus ja ruokailu järjestetään itse. Itsenäinen matkailija on yrittäjälle helpoin, mutta toisaalta se ei jätä yritykselle juurikaan rahaa. Itsenäisen matkailijan vastakohta on täyden pal-

velun matkailija. Tämä matkailija tilaa kaikki palvelut yritykseltä aina kuljetuksista ruoan kautta majoitukseen. Täyden palvelun matkailija haluaa metsästysmatkalleen oppaan ja on valmis maksamaan tästä. Lisäksi metsästysmatkailijoita on kaikkialta tästä välistä. Lisänä yleisiä ovat myös yritysjuhlat, jotka taas ovat oma lukunsa. (Muuttola 2007.)

Suomalaiset asiakkaat ovat usein itsenäisempiä kuin ulkomaalaiset turistit. Ulkomaalaiset haluavat usein täyshoidon ja opastuksen, mikä on ymmärrettävää, kun kyse on vieraasta metsästyskulttuurista. Myös metsästettävien lajien kohdalla on joitain eroja, kun puhutaan kotimaisesta ja kansainvälisestä turistista. Kotimaiset turistit arvostavat Etelä-Suomessa valkohäntäpeuraa, peltoriistaa, kaurista, hanhia ja merilintuja sekä majavaa ja Pohjois-Suomessa metsäkanalintuja, hirveä, karhua, jänistä ja metsähanhea. Ulkomaalainen turisti on kiinnostunut lähinnä hirvieläimistä, karhusta, metsäkanalinnuista. Italiasta ja Espanjasta saapuvat metsästysmatkailijat ovat erityisen kiinnostuneita nimenomaan lehtokurpista ja muista linnuista, kuin taas saksalaiset ja unkarilaiset suurriistasta. (Muuttola 2007.)

Lisäksi metsästysmatkailutuotteeseen voidaan sitoa muutakin aktiviteettia, millä pyritään antamaan asiakkaalle suurempi elämys. Esimerkkinä on ruokailun järjestäminen maastossa. Jo pelkkä nokipannukahvin keittäminen nuotiolla voi olla elämys turistille, joka ei ole sellaista ennen tehnyt. Saalista saataessa opas voi tarjota kaatajalle ja seurueelle perinteisen kaatoryypyn, tokikin niin, ettei tästä aiheudu turvallisuusriskiä. Päivän päätteeksi saalis käsitellään asianmukaisesti, luonnollisesti yhdessä asiakkaan kanssa. Nämä toimivat toki lähinnä vain opastetuilla retkillä, itsenäiset metsästäjät eivät yleensä kaipaa erillistä lisäohjelmaa. (Saalis-hanke & Metkal-hanke 2007.)

Kainuussa metsästyksen on tuotteistanut muun muassa RTG Active. Yksi yrityksen myymistä kohteista on kahden päivän hirvijahti. RTG Activen internetsivulla esitellään tuote hyvin yksityiskohtaisesti. Ensimmäisen päivän aluksi siirrytään kämpälle, jossa käydään läpi turvallisuusasiat ja päivän suunnitelma. Tämän jälkeen asiakkaat siirtyvät passipaikoilleen ja toinen metsästysoppaista lähtee hirvikoiran kanssa maastoon. Päivän aikana pidetään retkilounastauko nuotiolla. Illalla asiakkaille on tarjolla sauna ja illallinen, majoittuminen tapahtuu kämpällä. Toisena päivänä ohjelma on kutakuinkin sama, ainoastaan illallinen jää kotimatkan vuoksi pois ohjelmasta. RTG Active tarjoaa kahden päivän hirvijahtia loka- ja marraskuussa. Sen hinta vaihtelee ryhmäkoon ja ohjelman keston mukaan. (RTG Active 2011b.)

3 METSÄSTYSMATKAILUN MAHDOLLISUUKSIA JA ONGELMAKOHTIA

Metsästysmatkailun merkitystä Suomen matkailutaloudelle on yritetty nostaa, mutta tuloksetta. Tämä johtuu siitä, että metsästysmatkailu on tuotteena hyvin haastava. Esimerkiksi lupajärjestelmä on hyvin työläs, riistakantojen vahvuus voi vaihdella alueittain ja vuosittain hyvinkin paljon ja paikallisten asukkaiden usein negatiivinen asenne vaikeuttaa metsästysmatkailutoiminnan kehittämistä. (Hemmi 2005b, 371.) Luonto itsessään on kuitenkin yksi Pohjoismaisen matkailun merkittävimmistä vetovoimatekijöistä, mikä luo paljon mahdollisuuksia. Matkailu täällä ei ole massaturismia. (Hall, Müller & Saarinen 2009, 131.) Tässä luvussa tuodaan tarkemmin esille metsästysmatkailutoiminnalle ominaisia ongelmia mahdollisuuksia unohtamatta.

3.1 Tiukka lainsäädäntö ja sesongin lyhytkestoisuus

Metsästyskausi on vain muutamien kuukausien mittainen. Tästä voidaan todeta, että pelkästään metsästysmatkailua tarjoavan yrityksen pitäisi pystyä hankkimaan koko vuoden tulot vain parissa kuukaudessa, mikä taas aiheuttaa ruuhkia. Toinen vaihtoehto on, että yrityksellä pitäisi olla tarjota asiakkaille jotain muita tuotteita metsästyksesongin ulkopuolella. Yksi vaihtoehto taas olisi tehdä myös niistä lajeista kiinnostavia, joiden metsästys jatkuu vielä talvella-kin. Muun muassa metsäjänistä saa metsästää vielä helmikuun loppupuolelle ja kettua saa metsästää ympäri vuoden, tosin tässä poikkeuksena naaraat, joita pennut seuraavat. Kiinnostus tällaisia lajeja kohtaan mahdollistaisi pitemmän metsästyksesongin ja yritysten tulot jakautuisivat hieman tasaisemmin vuoden ympäri. (Suomen riistakeskus 2011b.)

Lisäksi on huomioitava, että metsästää ei voi kuka vain ja missä vain. Metsästystä koskeva lainsäädäntö on tiukka, mikä teettää töitä niin asiakkaalle kuin yrittäjällekin. Metsästystä harjoittavalla asiakkaalla on oltava hyväksytysti suoritettu metsästäjäntutkinto, maksettu riistanhoitomaksu ja tästä osoituksena metsästyskortti sekä poliisilta anottu ase- ja hallussapitolupa. Myös ampumista olisi hyvä harjoitella etukäteen onnettomuusriskin minimoimiseksi ja osu-
matarkkuuden parantamiseksi. Lisäksi muun muassa hirveä ja karhua metsästettäessä vaadi-

taan voimassa oleva todistus hyväksytysti suoritetusta ampumakokeesta. (Suomen riistakeskus 2011c.)

3.2 Saalisepävarmuus ja asiakkaan pitäminen tyytyväisenä

Metsästykselle on ominaista myös lopputuloksen epävarmuus. Tämä asettaa kovan haasteen nimenomaan metsästysmatkailua ajatellen, kun turistille pitäisi jäädä mielikuva siitä, että hän on saanut rahoilleen vastinetta. Tutkimuksen mukaan kotimaisille asiakkaille saalilla ei ole kovinkaan suurta merkitystä, kun taas esimerkiksi Keski-Euroopasta tulevat matkailijat valitsevat kohteensa mielellään saalisvarmuuden perusteella. Kokonaisuutena ajatellen saalis on kuitenkin vain osa pakettia, sillä useimmiten metsästysmatkat tehdään virkistäytymistarkoituksessa ja ne ovat syy viettää aikaa luonnossa ja ystävien kanssa. Varsinainen metsästyspahtumakin on usein vain osa kokonaisuutta, sillä useimmiten matkailijat myös syövät, nukkuvat ja käyttävät muita oheispalveluja, kuten saunaa. (Verhelä & Lackman 2003, 111 - 118.) On kuitenkin todettava, ettei oheispalveluille ole mitään käyttöä, ellei kukaan osta päätuotetta.

Kun saalista ei tule, on asiakas pidettävä tyytyväisenä muulla tapaa. Tyytymätön asiakas ei palaa, mutta tyytyväinen tulee mielellään takaisin. Siksi on tärkeää huolehtia siitä, että tuote on kokonainen ja elämys tulee saaliista huolimatta. Kuten jo aiemmin tuli esille, kannattaa metsästysmatkailutuotteeseen liittää oheiselementtejä, kuten maastoruokailua ja nokipannukahvit. Jo pelkkä hyvä ja rento tunnelma jahdissa pelastaa paljon. Hyvä metsästysmatkailutuote antaa asiakkaalle luontoon liittyvän kokonaisuuden. (Saalis-hanke & Metkal-hanke 2007.)

3.3 Toiminnan kehittymättömyys

Metsästysmatkailu on Suomessa vielä hyvin alkeellisella tasolla moniin ulkomaihin nähden (Muuttola 2007). Tästä johtuen ongelmana on usein tason vaihtelevuus yritysten välillä. Toiminta ei ole kovin ohjattua ja ammattimaista, vaan yrittäjät ovat usein lähinnä harrasteli-

joita. Heillä voi olla tietoa ja ammattitaitoa metsästyksen liittyen, mutta sen sijaan asiakkaiden opastaminen ja onnistuneen tuotteen luominen ylipäättään ei luonnistu. Yrityksillä ei ole selkeää toimintasuunnitelmaa, vaan tuotteet suunnitellaan ja toteutetaan usein ”musta tuntuu” –periaatteella. Asiakkaille ei osata tai voida resurssien puutteessa myydä sitä, mitä he olisivat valmiita ostamaan, ja asiakkaalle voi jäädä mielikuva, että yrityksellä on ”hällä väliä” – asenne. Myös markkinointi on Suomessa vielä hyvin lapsen kengissä. Yrittäjät luottavat siihen, että yritys markkinoi itse itseään. (Saalis-hanke & Metkal-hanke 2007.)

Ammattitaitoa ja sitä kautta työllistymismahdollisuuksia on mahdollista lisätä erilaisten alan koulutusten kautta, mitkä ovatkin nykyään suosittuja. Usein vuoden kestävä erä- ja luontopaskoulutus pyrkii varmistamaan, että ammattitutkinnon suorittaneella henkilöllä on valmius suunnitella ja toteuttaa luonnossa tapahtuvia retkiä turvallisesti. Lisäksi hän osaa opastaa ja toimia ohjelmapalvelujen tehtävissä. Savon ammattiopistossa on mahdollista opiskella myös erityisessä riista-alan koulutuksessa, joka keskittyy riistan elinympäristöjen hoidon ja kunnostuksen osaamiseen sekä metsästyksen ja riistakäsittelyyn. Matkailu- ja luontoalan kasvu on synnyttänyt myös erikoisammattinimikkeitä, kuten riistamestari. Riistamestarin osaamisalaa ovat luonnollisesti riistaeläimet ja sekä suomalaisen että keskieurooppalaisen metsästykskulttuurin tunteminen. (Eräalalle voi kouluttautua 2011.)

3.4 Paikallisten metsästäjien ikääntyminen ja väheneminen

Suomen väestön ikärakenne aiheuttaa sen, että ennusteiden mukaan voidaan uskoa vapaan metsästysoikeuden alueella toimivien metsästäjien määrän putoavan seitsemän prosenttia vuoteen 2020 mennessä. Vuoteen 2040 määrän uskotaan olevan jo 12 prosenttia nykyistä vähemmän, mikä tarkoittaa reilua 5 000 metsästäjää. Samalla myös yli 65-vuotiaiden metsästäjien määrä kasvaa. Ennusteiden mukaan heidän määränsä nousee nykyisestä 16 prosentista 24 prosenttiin. (Keskinarkaus, Matilainen & Kurki 2009, 9.)

Vaikka metsästäjämäärien väheneminen ei ole merkittävä vielä seuraavaan vuosikymmeneen, voi metsästäjien ikääntyminen ja väheneminen voi aiheuttaa painetta kauempana tulevaisuudessa. Syrjäseuduilta poismuuttaneet ihmiset voivat haluta tulla metsästäämään alueille kunnan ulkopuolisina metsästäjinä. Metsästysmatkailu saatettiin nähdä paikoin myös ratkaisuna alu-

eellisen metsästäjäpulan seurauksena kasvaneen riistakannan harventamiseen. (Keskinarkaus ym. 2009, 10, 50.)

3.5 Välittömät ja välilliset positiiviset vaikutukset ympäristöön

Metsästysmatkailun, kuten minkä tahansa muunkin matkailutoimen positiivisia vaikutuksia ovat sen välittömät ja välilliset vaikutukset muihin alueen yrityksiin. Metsästysmatkailijat käyttävät usein myös alueen muita palveluja, kuten kauppoja, huoltoasemia ja majoitusliikkeitä. Paikalliset yritykset pysyvät toiminnassa, mikä edistää työllisyyttä. Tämä taas luo kunnalle tuloja verojen muodossa. Matkailusta suoraan saatavan tulon ansiosta sekä metsästykselle ja riistanhoidolle tärkeät että myös muut merkittävät luonnonalueet, esimerkiksi kulttuurisesti arvokkaat perinnekohteet, kuten niityt, voidaan pitää avonaisina. Myös metsästysseurojen toimintaa voidaan ylläpitää ja kehittää entistä paremmin. (Luontoyrittäjä 2011.)

Esimerkiksi Ruralia-instituutin arvion mukaan Itä-Lapin alueelle vuonna 2008 pienriestaluvan ostaneita oli 3 500 henkilöä. Nämä kuluttivat alueella yhteensä noin 2,4 miljoonaa euroa. Aluetaloudellisesti tämä toi lähes 5 miljoonaa euroa ostovoimaa. Yhden pienriestaluvan suoravaikutus oli noin 700 euroa ja aluetaloudellisesti noin 1 400 euroa. Nämä luvut nousivat, mikäli matkailija tuli korkeaa palvelutasoa tarjoavan ja metsästyksen tuotteistaneen yrityksen kautta. (Keskinarkaus, ym. 2009, 9.)

Metsästysmatkailijat myös virkistävät syrjäseutujen hiljaisia kyliä ja ulkomaalaiset matkailijat kansainvälistävät ilmapiiriä. Sosiaaliset hyödyt voivat johtaa myös erilaisiin metsästysvaihtoihin, minkä kautta paikallisilla on mahdollisuus lähteä kokeilemaan metsästystä ulkomaille. Metsästysmatkailuyritykset taas vastaavasti tarjoavat kaupungeissa asuville ihmisille mahdollisuuden harrastaa, jos sellaista ei kotipaikkakunnalla ole tarjolla. Metsästysmatkailu toimii samalla ympäristökasvatuksena ja se myös auttaa nykyihmisiä olemaan vieraantumatta luonnosta. (Muuttola 2007.)

3.6 Metsästysmatkailu kestävän kehityksen näkökulmasta

Ympäristöministeriö määrittelee *kestävän kehityksen* ohjatuksi, yhteiskunnalliseksi muutokseksi, jonka tarkoituksena on säilyttää tulevien sukupolvien mahdollisuudet hyvään elämään. Kestävän kehityksen näkökulmasta ihminen, luonto ja talous ovat tasavertaisia. Ilmiönä kestävä kehitys on suhteellisen tuore. Se on ollut esillä ensimmäistä kertaa vasta 1980-luvun lopulla YK:n Brundtlandin komissiossa, minkä jälkeen se on vähitellen muotoutunut nykyiseen muotoonsa. Suomessa kestävän kehityksen politiikka on korkealle arvostettua. (Ympäristöministeriö 2011.)

3.6.1 Kestävä matkailu

Myös matkailun sektorin on tärkeää huomioida toiminnassaan kestävän kehityksen periaatteet. Kestävän matkailun käsite on muotoutunut jo 1990-luvun alussa ja sen perusajatus mukalle kestävän kehityksen peruskäsitettä. Turismin tulee pystyä vastaamaan ihmisten tarpeisiin, mutta kuitenkin niin, että tulevienkin sukupolvien on mahdollista tyydyttää oman tarpeensa. Kestävän matkailu minimoi matkailun negatiiviset ja maksimoi positiiviset vaikutukset. Kestävän matkailun periaate on noussut vähitellen yhdeksi tärkeimmistä matkailun saralla huomioituista arvoista ja yhä useammat yritykset ovat oivaltaneet sen merkityksen. (Weaver 2006, 9 - 11.)

Kestävä matkailu on kuitenkin edelleen hyvin haastava yhtälö, johon liittyy useita epäkohtia. Matkailu lisää liikenteen määrää, mikä taas aiheuttaa ympäristöhaittoja. Matkailu lisää rakentamista ja luo jätettä. Se myös aiheuttaa paikoin niin ympäristöllisiä kuin sosiaalisiaakin ongelmia, kun alkuperäinen kulttuuri saa väistyä turismin tieltä. Matkailijat etsivät jatkuvasti uusia, eksoottisia kohteita, jotka voivat huolimattoman turismin myötä menettää monimuotoisuutensa. Erilaiset luonnonsuojelujärjestöt, kuten WWF, ovatkin tukemassa kestävä matkailua yhdessä Maailman matkailujärjestö WTO:n, Kansainvälisen ekoturismijärjestö TIES:n sekä Yhdistyneiden kansakuntien ympäristöosasto UNEP:n kanssa. (Asunta, Brännare-Sorsa, Kairamo & Matero 2003, 270 - 271.)

3.6.2 Kestävä kehitys ja metsästysmatkailu

Yksi metsästysmatkailun isoista ongelmista on eettisyyskysymys (Matilainen & Keskinarkaus 2010, 29 - 30). Koska eläimen tappaminen saaliiksi on olennainen osa metsästystä, on tämä ymmärrettävä huolenaihe. Metsästyksen puolustukseksi voidaan kuitenkin sanoa, että Suomessa lajin harrastaminen on hyvin säädeltyä, sillä metsästää ei voi kuka vain ja missä vain, riistakantoja tarkkaillaan koko ajan ja riistakantojen säilyttämiseksi tehdään jatkuvaa riistanhoitotyötä. (Metsähallitus 2011b.)

Metsästyksen vaikutukset näkyvät paljon laajemmalti kuin pelkästään metsästäjän omassa taloudessa. Vaikka usein metsätetään omien intressien, kuten luonnosta nauttimisen vuoksi, on harrastuksella myös muiden ihmisten toimintaan vaikuttavia seurauksia. Näihin voidaan laskea kuuluvaksi esimerkiksi maltillisen hirvikannan seurauksena vähentyneet taimikkotuhot ja hirvikolarit. Metsästyksellä voidaan säädellä muita eläimiä syövien petojen määrää ja näin ollen turvata kunkin lajin alueellinen kanta. Lisäksi riistaa voidaan hyvällä perusteella pitää tuotantoeläinten lihaa eettisempänä, sillä riistaliha on luonnonmukaista, luonnon ravinnolla kasvanutta lihaa, joka ei ole kärsinyt ahtaiden tilojen ja kuljetuksen aiheuttamasta stressistä. Jo pelkästään laki määrää, että riistaeläin tulee tappaa tuottamalla sille mahdollisimman vähän kärsimystä. (Metsävastaa 2008.)

Metsästysharrastuksen turvaamiseksi myös tulevaisuudessa North Hunt –hanke on luonut Kestävän metsästysmatkailun kriteeristön, jossa on annettu selkeät ohjeet metsästysmatkailuyritysten toimintaa ajatellen. Kriteerien mukaan metsästysmatkailuyrittäjällä tai –oppaalla tulee olla yleistä kokemusta ja tietotaitoa matkailualalta sekä metsästysmatkailun yritystoiminnasta. Oppaalla tulee olla rekisteröity yritys, jonka kautta hän toimintaansa pyörittää. Yrittäjän tulee laatia yrityksensä käyttöön vuosittain päivitettävä riistataloussuunnitelma, josta käy ilmi yrityksen käyttämät metsästysalueet ja niiden arvioidut riistakannat, metsästysmuodot, asiakkaiden määrät ja metsästyspäivien määrät eri alueilla sekä lisäksi yrittäjän yhteistyöverkosto muun muassa metsästysseurojen ja maanomistajien kanssa. (North Hunt 2011.)

Metsästysmatkailuyrittäjän tai –oppaan tulisi myös raportoida vuosittain metsästyksen toteutumista. Tähän raportointiin kuuluu kaadetun riistan määrä lajikohtaisesti sekä ikä ja sukupuoli. Myös käytetyt metsästysmuodot kehoitetaan raportoimaan. Riistamäärän lisäksi rapor-

toidaan toteutunut metsästysasiakkaiden sekä metsästyspäivien määrä ja yhteistyö verkostojen ja sidosryhmien kanssa. Asiakkaiden turvallisuuden takaamiseksi yrittäjällä tulee olla myös ensiapuvalmius ja tätä valmiutta tulee ylläpitää ja kehittää jatkuvasti. Yrityksellä täytyy olla myös ajantasaiset turvallisuusasiakirjat laadittuna sekä kaikille yrityksen tarjoamille metsästystuotteille ryhmäkohtaisesti laaditut turvallisuussuunnitelmat. Myös yrityksen markkinointi on huomioitu niin, että sen tulee aina vastata totuutta ja vastaavasti myös hinnoittelun tulee olla totuudenmukainen ja antaa silti asiakkaalle kuva laadusta ja luotettavuudesta. (North Hunt 2011.)

Yrityksen tulee tuntea vastuunsa ja toimia lain määräämissä puitteissa niin metsästysaikojen kuin maankäytönkin suhteen. Lisäksi metsästysmatkailuyrityksen tuotteiden tulisi tukea paikallisuutta ja paikallista metsästyskulttuuria ja toimia sen kehittämiseksi. Yrittäjällä tulee olla laaja-alainen näkemys ja osaaminen liiketoiminnastaan ja hänen tulee tuntea vastuunsa osana matkailuelinkeinoa. Näitä edellä mainittuja ohjeita noudattamalla yritykset antavat metsästysmatkailusta positiivisen mielikuvan, joka noudattelee kestävän kehityksen ja eettisyyden periaatteita. (North Hunt 2011.)

4 ELÄINTENKATSELUMATKAILU - METSÄSTYSMATKAILUN TUKIJA VAI HAASTAJA

Eläinten katselu- ja kuvaamismatkailussa kuten metsästyksessäkin pääosassa ovat villit eläimet. Siksi ne ovatkin suhteellisen helposti verrattavissa toisiinsa. Matkailun edistämiskeskus MEK määrittelee eläinten katselu- ja kuvaamismatkailun osaksi wildlife-matkailua. Toiminta on eläinten tarkkailua, katselua, kuuntelua ja kuvaamista niiden luontaisessa elinympäristössä, mutta kuitenkin niin, että se noudattelee kestävän kehityksen periaatetta. Toiminta opettaa myös eläintietoutta ja on sidoksissa luonnonsuojeluun. Eläinten havainnointi tapahtuu kuvauspaikalta, joka voi olla esimerkiksi koju tai torni. Lisäksi pakettiin voivat kuulua eväät, majoitus, vakuutukset ja muita oheispalveluja. Tärkeää on, että toiminta toteutetaan luonnon ehdoilla ja muut toimialat, kuten poronhoito, huomioiden. (Pakarinen & Myyrinmaa 2009.)

Määritelmän perusteella voidaan todeta eläintenkatselematkailun olevan luontomatkailua, aivan kuten metsästysmatkailunkin. Näissä luontomatkailun muodoissa on paljon yhteistä, mutta myös paljon eroja. Tällä hetkellä yleisenä trendinä onkin aistittavissa ekologisuus ja sen korostaminen. Eläintenkatselematkailu mielletään usein metsästystä ympäristöystävällisemmäksi, sillä eläimiä ei vahingoiteta. Eläintenkatselematkailu perustuu siihen, että lajeja tarkkaillaan joko tornista tai kojusta, jolloin eläimet voidaan houkuttaa paikalle ruuan avulla. Muuan muassa Afrikan safareilla on yleistä ajaa autolla niillä alueilla, jossa kohde-eläinten tiedetään liikkuvan, kun toisaalta taas eläimiä voi nähdä metsässä patikoimallakin. Tällöin apuna voidaan käyttää esimerkiksi hirvikoiraa ilmaisemaan eläimen sijainnin ja pysäyttämään sen liikkumisen. Tämä kuitenkin yhdistetään usein nimenomaan metsästyksen. (Verhelä & Lackman 2003, 111 - 118.)

4.1 Eläintenkatselematkailu Suomessa

Suomen eläintenkatselematkailu on lähtenyt alun perin liikkeelle lintujen tarkkailusta, mutta viime vuosina maahan on perustettu erityisesti suurpetoihin keskittyviä eläinten katselua ja kuvausta harjoittavia yrityksiä. Suomalainen ns. piilokojutoiminta on omaleimaista asiaa maailmanlaajuisesti tarkastellen. Suomen etuina ovat harvaan asutut erämaa-alueet, jokamiehen

oikeudet, valoisat kesäyöt sekä puhtaus ja turvallisuus. Lisäksi Venäjän rajan läheisyys on toistaiseksi taannut hyvän suurpetokannan. (Pakarinen & Myyrinmaa 2009.)

Osittain tästä johtuen Kainuu on yksi MEK:n mainitsemista Suomen tärkeimmistä nisäkkäiden katselualueista. Matkailun edistämiskeskuksen mukaan eläintenkatselematkailu on kovassa nosteessa ja sille on kaikki edellytykset kasvaa ja kehittyä entisestään. Vuonna 2007 eläintenkatselematkailusta maksavia asiakkaita oli 4000 kahdeksaa yritystä kohden. MEK asetti vuosien 2009-2013 tavoitteeksi jopa 20 prosentin vuosittaisen kasvun palvelua tarjoavien yritysten liikevaihdossa sekä alan yritysten määrän kaksinkertaistumisen. (Pakarinen & Myyrinmaa 2009.)

4.2 Eläintenkatselematkailun tunnuslukuja

Kajaanin ammattikorkeakoulussa tehdyn tutkimuksen mukaan eläintenkatseleluta tullut matkailutulon määrä on kasvanut lähes puolella eli noin 48 prosentilla vuodesta 2008 vuoteen 2010. Euroissa välittömän tulon määrä vuonna 2010 oli lähes 890 000 euroa, kun vuonna 2008 sen on arvioitu olleen 600 500 euroa. Ammattikorkeakoulun toteuttamassa tutkimuksessa oli mukana 16 eläintenkatselelupalvelua joko pää- tai sivuelinkeinonaan tarjoavaa yritystä, pääasiassa Itä-Suomesta. (Kajaanin ammattikorkeakoulu 2011, 10 - 11.)

Tästä on helppo todeta eläinten katselematkailun olevan kovassa nosteessa. Matkailun edistämiskeskuksen ylläpitämä VisitFinland -sivusto tarjoaa useita vinkkejä eläimistä kiinnostuneille erilaisten safarien ja kuvauskojujen muodossa. Sen sijaan metsästysmatkailusta ei puhuta mitään. On ymmärrettävää, että metsästysmatkailu jakaa mielipiteitä hyvin voimakkaasti, mutta olisi mielenkiintoista tietää, kuinka paljon kansainvälisiä asiakkaita menetämme, kun emme kerro metsästysmatkailumahdollisuuksista Suomessa suhteessa siihen, paljonko menettäisimme asiakkaita, jos kertoisimme. (VisitFinland 2011.)

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Jotta Kainuuseen suuntautuvaa metsästysmatkailua pystyttäisiin kehittämään, on selvitettävä suuntaviivoja nykytilanteesta. Tässä tapauksessa tätä on lähdetty tutkimaan metsästysseurojen kautta, sillä niiden panos metsästysmatkailussa on ratkaiseva maankäytön kannalta. Metsästysseuroista voidaan myös olettaa löytyvän tietotaitoa metsästyskulttuuria kohtaan, mikä olisi hyvä metsästysmatkailun kehittämisen kannalta. Metsästysseurat ovat tutkimuksen pääroolissa, koska metsästäjillä on vahvat mielipiteet metsästysmatkailijoista. Lisäksi metsästysmatkailutoimintaa harjoittava yritys joutuu todennäköisesti lähes poikkeuksetta toimimaan yhteistyössä paikallisten metsästysseurojen kanssa.

5.1 Tutkimuskysymykset

Usein korostetaan, että ennen aineiston keruuta on tärkeää määritellä tutkimusongelmat tarkasti. Tämä pätee kuitenkin paremmin kvantitatiiviseen kuin kvalitatiiviseen tutkimukseen. Usein tutkimuksella on selkeä juoni tai johtoajatus. Tämän perusteella esille voidaan nostaa myös yksi pääongelma, jota täsmennettäessä tutkimukselle saadaan lisäksi myös osaongelmia tai alaongelmia. Toisaalta tutkimusongelmia voi olla vain yksi tai vastaavasti useita samanarvoisia ongelmia. Pääongelma auttaa hahmottamaan tutkittavan kokonaisuuden. Se on usein yleisluontoinen kysymys. Alaongelmat taas ovat pienempiä kokonaisuuksia, mutta niihin saatujen vastausten perusteella voidaan vastata myös pääongelmaan. Kun tutkimusongelmia tuodaan esille, on tärkeää selvittää, miksi on päädytty juuri näihin ongelmiin ja miksi ongelmien rajaus on tehty esitetyllä tavalla. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2004:116 - 119.)

Opinnäytetyön päätarkoituksena on kartoittaa metsästysmatkailun tämän hetkistä tilannetta ja merkitystä Kainuulle erityisesti metsästysseurojen näkökulmasta sekä seurojen mahdollista kiinnostusta tarjota yksittäisille matkailijoille osallistumismahdollisuutta jahtiin. Tutkimuksessa pyritään selvittämään muun muassa seurojen kiinnostusta ottaa matkailijoita mailleen tai mahdollisesti jopa yksittäisten metsästäjien halua toimia metsästysoppaana.

Kuten jo aiemmin on mainittu, metsästysmatkailu on hyvin haastava tuote ja yksi merkittävä syy siihen on, että sitä pidetään usein epäeettisenä eivätkä kaikki laske sitä edes luontomatkailuksi. Ekologisuus on tämän ajan trendi, joten opinnäytetyö paneutuu metsästysmatkailuun myös kestävän kehityksen näkökulmasta. Metsästysmatkailua verrataan suuren suosion saavuttaneeseen eläintenkatselematkailuun. Näiden kahden luontomatkailumuodon väliltä pyritään löytämään eroja ja yhtäläisyyksiä. Tarkoituksena on saada selvyyttä myös sille, millaiset mahdollisuudet metsästysmatkailulla ja eläintenkatselematkailulla olisi toimia yhteistyössä.

5.2 Tutkimusmenetelmät

Tutkimusmenetelminä voidaan käyttää joko kvalitatiivisista eli laadullista tutkimusta tai kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusta. Näitä kahta tutkimusmenetelmää voidaan käyttää täydentämään toisiaan tai toisaalta yksinään riippuen siitä, millaisessa muodossa tutkimustulos halutaan esittää. Kvalitatiivisen ja kvantitatiivisen tutkimuksen raja ei ole kuitenkaan aina selkeä. Ne eivät ole toistensa vastakohtia, mutta niitä voidaan tarkastella korostamalla tutkimuskäytänteiden eroja. Kvantitatiivinen tutkimus pohjautuu luonnontieteisiin, ja keskeistä tässä tutkimuksessa ovat muun muassa aiemmat johtopäätökset ja teoriat, hypoteesien esittäminen sekä aineiston soveltuvuus nimenomaan määrälliseen, numeeriseen mittaamiseen. Kvantitatiivisen tutkimukset tulokset ovat tarkasteltavissa tilastollisesti käsiteltävässä muodossa, kuten taulukoina. (Hirsjärvi ym. 2004, 126 – 131.)

Kvalitatiivisen tutkimuksen lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen. Tässä tutkimuslajissa tutkimuksen kohdetta pyritään tarkastelemaan mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Tyypillisiä piirteitä voidaan mainita, että tutkimuksen lähtökohtana on yksityiskohtainen tarkastelu. Aineiston kokoamisvaiheelle ominaista on, että se tapahtuu luonnollisessa tilanteessa. Tutkimussuunnitelma voi muotoutua tutkimuksen edetessä ja tapaukset käsitellään ainutlaatuisina. Toisin kuin kvantitatiivinen tutkimus kvalitatiivinen tutkimus toteutetaan usein esimerkiksi haastatteluna. (Hirsjärvi ym. 2004, 152 - 155.)

Tässä opinnäytetyössä päädyttiin kvantitatiiviseen tutkimusmenetelmään. Syynä tähän on se, että tutkimuksen otoksesta haluttiin mahdollisimman kattava. Perusjoukko on 348 metsästysseuraa, mikä on riittävän suuri määrä määrällistä tutkimusta ajatellen. Perusjoukon ollessa kuitenkin suhteellisesti melko pieni tässä tapauksessa otos eli tutkimukseen vastaajien määrä on sama kuin perusjoukko. Näin ollen kysymyksessä on kokonaistutkimus, joten kysely lähetettiin kaikille Kainuun alueen metsästysseuroille. Selvitettäessä metsästysseurojen asennetta metsästysmatkailuun omalla alueellaan tutkimuksen toteutuksessa käytettiin postitse lähetettävää tai internetissä käytössä olevaa kyselylomaketta. Kvantitatiiviseen tutkimukseen päädyttiin myös, koska kyselyyn vastaamisen kynnyks haluttiin tehdä mahdollisimman matalaksi. Täsmällisiin kysymyksiin uskottiin olevan helpompi vastata kuin avoimiin kysymyksiin. (Hirsjärvi ym. 2004, 168 - 169.)

Metsästysseuroille lähetetyssä kyselylomakkeessa oli kuitenkin kohtia, joihin oli mahdollista vastata vapaamuotoisesti. Näin ollen tutkimuksessa on havaittavissa myös kvalitatiivisen tutkimuksen piirteitä. Tällä haluttiin saada tietoon niitä syitä, mitkä ovat johtaneet kyseisenlaiseen mielipiteeseen. Tämä helpottaa ymmärtämään tutkimuskohdetta ja myös selvittämään mahdollisia jatkotoimenpiteitä tämän tutkimuksen jälkeen. Tällä myös pyritään saamaan esiin yksittäisiä uusia tai yllättäviä näkökulmia. (Hirsjärvi ym. 2004, 170 - 171.)

Yksipuolisuuden estämiseksi tutkimuksessa selvitettiin myös eläintenkatseumatkoja tarjoavien yritysten suhtautumista metsästykseseen ja metsästysmatkailuun. Tutkimus toteutettiin kvalitatiivisena haastattelututkimuksena. Haastattelututkimuksessa on sekä etuja että haittoja. Joustavuus aineiston keruussa on yksi merkittävimpiä haastattelun positiivisia puolia. Aineistoa kerätessä voidaan toimia tilanteen edellyttämällä tavalla ja vastaajia on mahdollista myötäillä. Haastattelussa saatuja vastauksia voidaan myös tulkita kyselylomakke vastauksia monipuolisemmin. Muita haastattelututkimuksen etuja on, että halutut henkilöt on helposti saatavilla tutkimukseen ja heihin on mahdollista ottaa yhteyttä uudestaan, mikäli tutkimus vaatii täydennystä. (Hirsjärvi ym. 2004, 193 -194.)

Haastattelun huonoja puolia on, että se vie aikaa. Haastattelijan tulisi myös osata asiansa ja käyttää aikaa haastatteluun valmistautumiseen. Itse haastattelutilanteesta johtuen siihen voi sisältyä virhelähteitä, jotka johtuvat joko haastateltavasta, haastattelijasta tai vallitsevasta tilanteesta ylipäätään. Lisäksi ongelmana voi olla, että haastateltu kokee tilanteen uhkaavana tai

ahdistavana. Haastattelutilanteessa annetaan myös sosiaalisesti suotavia vastauksia. Usein halutaan esiintyä hyvänä kansalaisena ja ns. negatiivisista asioista, kuten sairauksista ja taloudellisesta tilanteesta vaietaan. (Hirsjärvi ym. 2004, 195 – 196.)

Haastattelutyypit ovat lomakehaastattelu eli strukturoitu haastattelu, hyvin vapaamuotoinen avoin haastattelu ja näiden välimuoto teemahaastattelu. Tämä wildlife-yritykselle tehty tutkimus toteutettiin strukturoituna haastatteluna eli se perustui ennalta suunniteltuihin kysymyksiin, mutta kuitenkin melko keskustelunomaisesti. Haastattelu tehtiin puhelimitse yksilöhaastatteluna. (Hirsjärvi ym. 2004, 197 – 199.) Tutkimuksen on tarkoitus olla vain suuntaa-antava ja toimia varsinaisen tutkimuksen rinnalla – Se ei siis ole varsinainen tutkimus. Näin ollen otos on pieni, eikä tuloksia analysoida yhtä tarkasti kuin päätutkimuksen tuloksia.

5.3 Aineiston keruu ja käsittely

Tutkimus toteutettiin sekä internetissä vastattavissa olevana kyselynä että paperilomakkeena (Liite 1). Haastatelluille lähetettiin myös saatekirje tiedoksi tutkimuksen tarkoituksesta (Liite 2). Vastaajalle annettiin mahdollisuus valita itselleen luonteva ja helpompi vastaustyyli. Alun perin tarkoituksena oli suorittaa kysely pelkästään sähköisenä, mutta sähköpostiosoitteiden heikon saatavuuden vuoksi kysely päätettiin lähettää vastaajille postitse. Saatekirjeeseen laitettiin kuitenkin näkymään myös internet-osoite samalle kyselylomakkeelle. Tutkimuksen ajankohdaksi tuli alkusyksy. Ajankohdan hyvä puoli oli se, että kesälomat ovat ohi ja ihmiset ovat palanneet arkeen. Toisaalta metsästyskausi on juuri alkanut, mikä varmasti vie kohderyhmän aikaa kaikesta muusta. Voidaan kuitenkin ajatella, että tutkimus oli opinnäytetyön kirjoittamisaikaan erittäin ajankohtainen, mikä saattaa ehkä lisätä vastaajien määrää.

Tutkimuksessa mukana olleiden metsästysseurojen vastaukset käsiteltiin tilasto-ohjelma SPSS:n avulla. Näin saatiin selkeät prosenttiosuudet ja jakaumat kullekin vastaukselle, sekä tarvittaessa vastausten ymmärtämistä helpottavia kuvioita. Koska kyselylomakkeeseen oli jätetty tilaa myös vastaajien avoimille mielipiteille, huomioitiin ne erikseen. Vastauksista poimittiin muutamia vastausesimerkkejä, jotka tukivat SPSS:n avulla saatuja prosentuaalisia vastauksia.

Lisäksi tutkimuksessa oltiin puhelimitse yhteydessä myös muutamaa eläintenkatselematkailua harjoittavaan yritykseen. Yritykset valittiin sattumanvaraisesti niin, että lopulta haastattelun antaneista yrityksistä yksi oli Suomussalmelta ja kaksi Kuhmosta. Yrittäjille esitetyt kysymykset olivat kvalitatiivisia ja he saivat vastata vapaamuotoisesti. (Liite 3.) Vastausten vähäisen määrän vuoksi ne käsitellään vain suuntaa-antavasti.

5.4 Tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti

Tutkimusta tehdessä ja sen tuloksia tarkastellessa täytyy kiinnittää huomiota myös tutkimuksen luotettavuuteen. Tätä voidaan arvioida monella eri tavalla. Reliabiliteetilla tarkoitetaan mittaustulosten toistuvuutta. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa puhutaan saturaatiosta. Tämä tarkoittaa sitä, että aineisto on riittävä siinä vaiheessa, kun tieto alkaa toistua. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa reliabiliteettia voidaan tarkastella erilaisten tilastollisten menettelytapojen avulla. Tutkimuksen validiteetilla eli pätevyydellä taas varmistetaan, että tutkimus mittaa ja selvittää juuri sitä mitä on alun perin ollut tarkoituskin. Validiteetti voidaan kyseenalaistaa, mikäli vastaajat ovat käsittäneet kysymyksen eri tavalla kuin tutkija on sen alun perin tarkoittanut ja tutkija pitää edelleen kiinni omasta näkemyksestään. (Hirsjärvi ym. 2004, 171, 216 - 217.)

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa vastaukset on mahdollista käsitellä tilasto-ohjelmalla, millä voidaan arvioida otantavirheestä aiheutuvia tunnuslukujen virheitä sekä riippuvuuksien ja erojen merkitsevyyttä. Tällaisia ovat esimerkiksi keskiarvon keskivirhe ja satunnaisriskin todennäköisyys. Tilasto-ohjelma ei kuitenkaan huomioi muun muassa vastauskatoa eikä se anna vastauksia siihen, miten kysymykset vastaavat tutkimusongelmiin tai kuinka yksiselitteisesti vastauksia voidaan tulkita. Nämä seikat jäävät tutkijan pääteltäviksi. (Heikkilä 2008, 185 - 189.)

Laatuero- eli luokitteluasteikollisia muuttujia voidaan tarkastella kontingenssikertoimen C avulla. Tällä mitataan riippuvuutta ja sen laskeminen perustuu kaksiulotteiseen frekvenssijakaumaan eli ristiintaulukointiin. Mikäli muuttujien välillä ei ole riippuvuutta, kontingenssikertoimen arvo on nolla. Riippuvuuden lisääntyessä kertoimen arvo kasvaa kohti arvoa 1. Riip-

puvuutta ei esiinny, jos $C < 0,2$ ja riippuvuutta esiintyy, jos $C > 0,3$. Väliin jää niin sanottu ” ei osaa sanoa” alue. (Karjalainen 2004, 103.)

Tässä tutkimuksessa reliabelius ja validius on pyritty varmistamaan sillä, että kyselyn on tarkistanut useampi ihminen ennen sen lähettämistä kohderyhmälle. Lisäksi kyselylomakkeen pohjana on käytetty vastaavan, mutta toiselle alueelle suuntautuvan tutkimuksen kyselylomaketta, tosin juuri tätä tutkimusta vastaamaan päivitettyinä. Kohderyhmän valinta taas on ollut luonteva ja tutkimuksen luotettavuutta lisää se, että otanta on sama kuin perusjoukko. Lomakkeen kysymykset on pyritty muotoilemaan mahdollisimman selkeään ja ymmärrettävään muotoon väärinkäsitysten välttämiseksi.

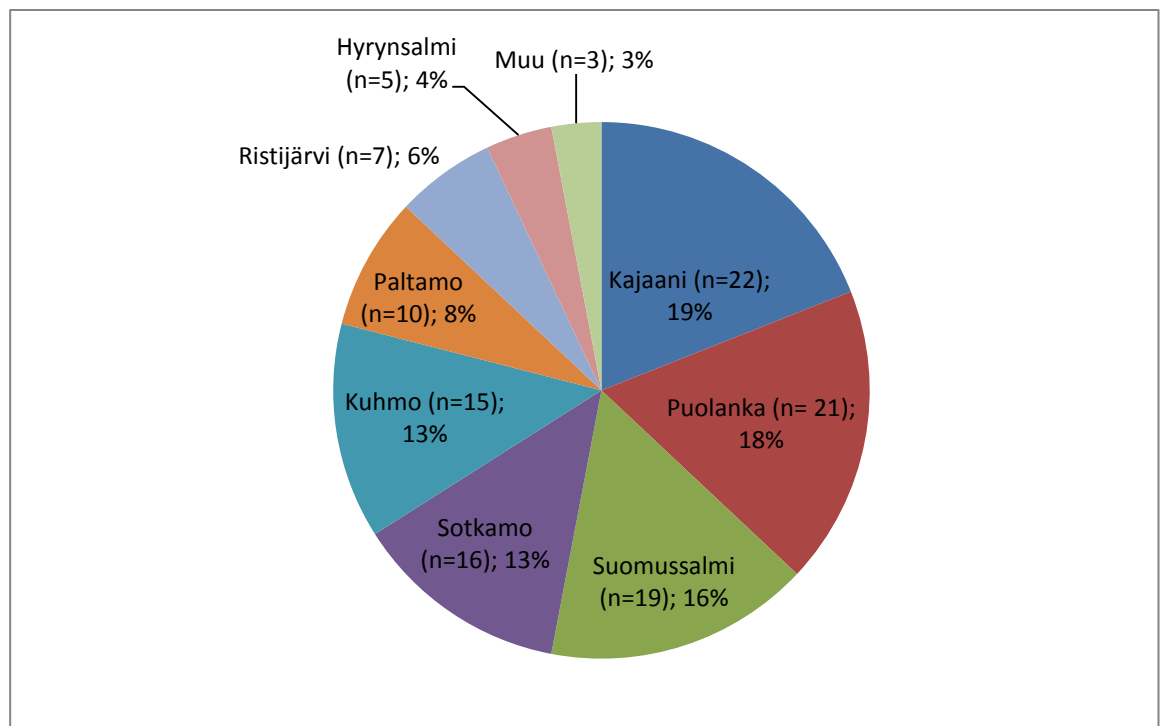
Tutkimuksen haasteena voidaan pitää sitä, että se on kohdistettu metsästyseuroille, mutta käytännössä kyselyyn on vastannut yksi seuran edustaja. Kysymyksissä on kuitenkin pyritty korostamaan, että kyseessä on kaikkia seuran jäseniä koskeva tutkimus. Vastausten luotettavuutta heikentää suhteellisen alhainen (33,9 %) vastausprosentti, mutta toisaalta vastausten määrästä ($n=118$) voidaan jo tehdä yleistyksiä. Lisäksi ristiintaulukointeja tehtäessä on otettu huomioon myös kontingenssikertoimen antava arvo silmämääräisen päättelyn tueksi.

Varsinaisen tutkimuksen ohella tehtyä suuntaa-antavaa kyselyä wildlife-yrittäjien suhtautumisesta metsästykseseen ei voida pitää kovin luotettavana vähäisen haastateltavien määrän vuoksi ($n=3$). Toisaalta perusjoukko itsessään on melko pieni ja tehtyjen haastattelun perusteella saatu tieto toistui jokaisen yrittäjän kohdalla. Puhelinhaastattelun myötä saadut tulokset voivat kuitenkin toimiva suuntaa-antavana ja olettamuksena yrittäjien suhtautumisesta metsästykseseen.

6 METSÄSTYSMATKAILUN NYKYTILA KAINUUSSA

Kaiken kaikkiaan kyselyyn vastaajia oli 118 kappaletta, mikä tekee vastausprosentiksi 33,9 prosenttia, kun otetaan huomioon kaikki postitetut kyselylomakkeet. Lisäksi neljä kaikista 348 seurasta ilmoitti, ettei seura ole enää toiminnassa ja sama määrä kirjettä palautui vanhentuneen osoitteen vuoksi. Kolmen seuran edustajat ilmoittivat erikseen, etteivät koe mielekkääksi vastata kyselyyn, sillä kyseessä on metsästysseurue, joilla metsästys tapahtuu pelkästään valtion mailla ja näin ollen metsästyslupien myynti on valtiolla. Noin sadan vastauksen joukossa on kuitenkin joitain vastauksia myös sellaisilta metsästysseurueilta, jotka kokivat haluavansa osallistua tutkimukseen tästä huolimatta. Tässä tutkimuksessa nämä seurueet käsitellään kuitenkin samalla tavalla kuin metsästysseuratkin.

Kysely postitettiin kaikille Riistakeskuksen ilmoittamille Kainuuseen rekisteröidyille metsästysseuroille. Vastauksia tutkimukseen tuli jokaisesta Kainuun kunnasta, Vaalaa lukuun ottamatta, joskin vastausten jakautuminen kunnittain oli melko epätasaista (Kuvio 1).

Kuvio 1. Tutkimukseen vastanneiden metsästysseurojen jakautuminen kunnittain.

Muutammat seurat toimivat myös (ainakin osittain) Kainuun ulkopuolella, mutta nämä seurat on laskettu kainuulaisiksi seuroiksi Riistakeskuksen antaman listauksen perusteella. Tutkimukseen tuli eniten vastauksia väkiluvultaan rikkaimmasta Kajaanista (18,5 %), mutta lähes yhtä paljon Puolangalta. Myös Suomussalmella seurat vastasivat kyselyyn ahkerasti. Vähiten vastauksia tuli pienemmissä kunnissa toimivilta seuroilta Ristijärvellä (5,9 %) ja Hyrynsalmella (4,2 %). Vaalan alueelta ei saatu vastauksia kunnan jäädessä Kainuun riistanhoitopiirin ulkopuolelle. Muutama seuroista ilmoitti kotipaikkakunnakseen jonkin Kainuun ulkopuolisen kunnan siitä huolimatta, että Riistakeskuksen luokituksen mukaan niiden kotipaikka on Kainuun alueella. Tähän voi olla selityksenä, että kyseisillä seuroilla on käytössään maa-alue myös Kainuussa. Lisäksi Kajaanin kohdalla tulee huomioida, että prosenttiosuuteen on laskettu mukaan myös entisen Vuolijoen kunnan alueella toimivat metsästysseurat.

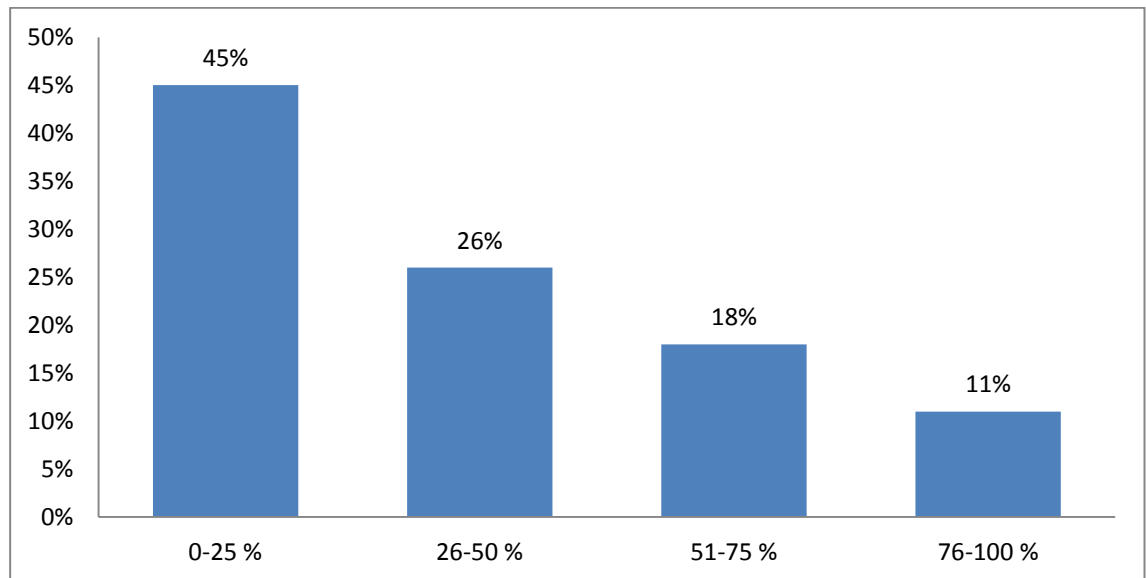
Tutkimukseen osallistuneiden metsästysseurojen koko vaihteli hyvin paljon muutaman hengen seuroista jopa lähes 150 jäsenen seuraan. Keskimäärin vastanneissa seuroissa on noin 51 jäsentä. Myös seurojen käytössä oleva maapinta-ala vaihteli hyvin paljon. Muutama harrasti metsästystä pelkästään valtion mailla, mutta suurimmalla osalla oli käytössään tämän lisäksi myös runsaasti yksityismaita. Osasta kyselyjä nousi esiin, että seura on painottunut tietynlaisen riistan metsästyksen. Näissä muutamissa tapauksissa kyseessä oli yleensä joko pelkästään hirvenmetsästyksen keskittyminen tai nimenomaan hirven puuttuminen metsästettävästä riistasta.

6.1 Seurojen alueella käyneet vierasmetsästäjät ja kiinnostus toimintaan jatkossa

Vastanneista metsästysseuroista 67 prosenttia on ottanut alueelleen vierasmetsästäjiä. Lisäksi tiedusteltiin, myyvätkö seurat lupia pelkästään seuran jäsenen kanssa metsästäville vai myös itsenäisesti metsästäville. Vastanneista alueelleen vierasmetsästäjiä ottaneista 68 prosenttia myi lupia pelkästään jäsenen seurassa metsästäville ja loput 32 % myös itsenäisesti metsästäville. Metsästysmatkailijoiden määrä sen sijaan vaihteli parista seuran koko historian aikana käyneestä vieraasta jopa yli sataan kausivierailijaan. Useimmilla seuroilla metsästysvieraita oli tullut sekä Suomesta että ulkomailta, mutta osalla seuroista vain joko Suomesta tai ulkomailta.

”Meillä on metsästäjävaihtoa saksalaisten kanssa. Kiinnostaisi myös vaihto virolaisten kanssa.”

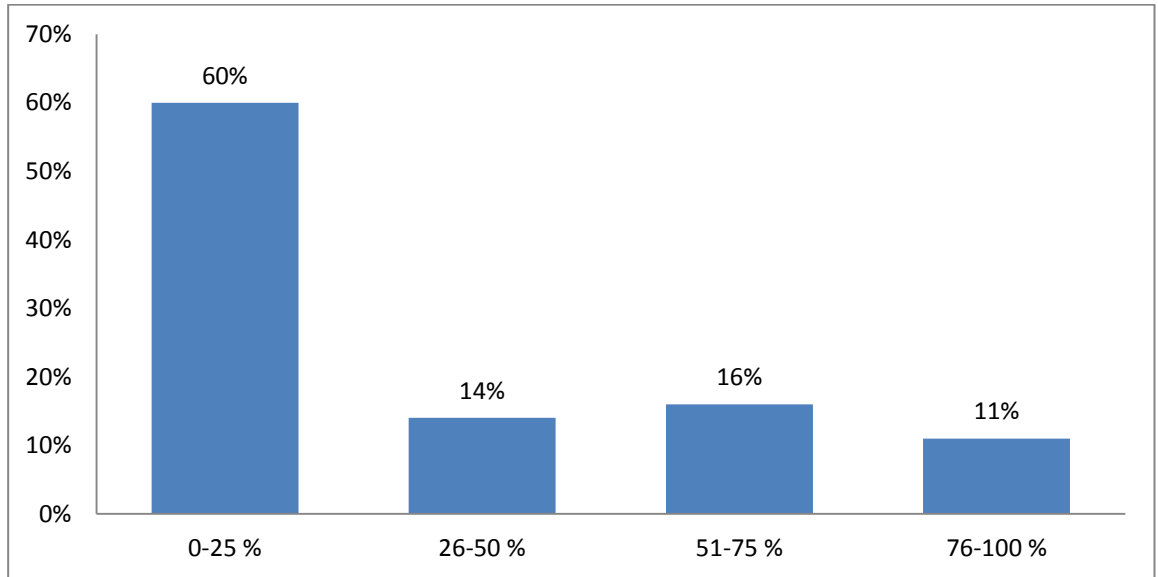
Lomakkeessa metsästysseurat arvioivat sitä, kuinka monta prosenttia seuran jäsenistä olisi valmis ottamaan seuran ulkopuolisia metsästysmatkailijoita mukaan toimintaan (Kuvio 2). Seuroille oli annettu neljä eri vastausvaihtoehtoa.

Kuvio 2. Kuinka monta prosenttia seuran jäsenistä olisi valmis ottamaan seuran ulkopuolisia metsästäjiä mukaan toimintaan (n=116).

Kyselyyn vastanneista metsästysseuroista valtaosa eli 45 prosenttia arvioi metsästysmatkailua kannattavien jäsenten määrän olevan vain alle neljäsosa koko jäsenmäärästä. Tästä voidaan tulkita, että monissa seuroissa metsästysmatkailun kannattajat ovat vähemmistössä. Kuten yllä olevasta kuviosta voidaan nähdä, seurojen vastausten määrä kuhunkin vastausvaihtoehtoon laskee tasaisesti sitä mukaa, mitä enemmän seuroissa oli metsästysmatkailun kannattajia. Vastaajista enää 11 prosenttia arvioi, että jäsenistä vähintään 76 prosenttia olisi kiinnostunut ottamaan metsästysmatkailijoita. Vastausten perusteella voidaan todeta, että seuroja, joissa metsästysmatkailua kannatti vähintään yli puolet jäsenistä, on siis yhteensä vajaa kolmasosa.

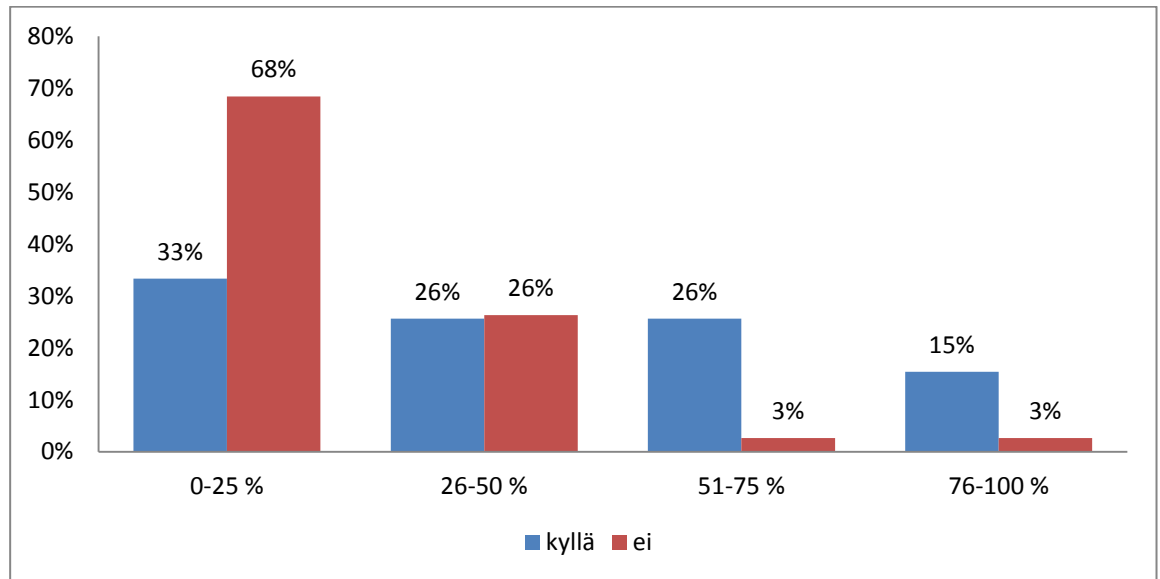
Tutkimukseen osallistuneilta metsästysseuroilta haluttiin selvittää myös sitä, kuinka suuri osa jäsenistä ei missään tapauksessa haluaisi seuran toimintaan mukaan seuran ulkopuolisia, vierailuvia metsästäjiä (Kuvio 3). Myös tässä kohtaa seuroille annettiin samat neljä vastausvaihtoehtoa kuin edellisessä kysymyksessä.

Kuvio 3. Kuinka monta prosenttia seuran jäsenistä ei missään tapauksessa halua seuran alueelle metsästysmatkailua (n=114).

Kun seuroilta kysyttiin arviota seuran jäsenten metsästysmatkailun vastustamisesta, ylivoimainen enemmistö vastanneista eli 60 prosenttia metsästysseuroista ilmoitti, että korkeintaan 25 prosenttia jäsenistä ei halua oman seuran alueelle suuntautuvaa metsästysmatkailua. Tämä tarkoittaa siis sitä, että ehdottomien vastustajien määrä seuroissa on pääsääntöisesti vähäinen. Loput seurojen vastauksista jakautuivat melko tasaisesti kolmen muun vastausvaihtoehdon kesken, kuitenkin niin, että vähiten vastauksia tuli niiltä seuroilta, joissa metsästysmatkailua vastustaa huomattavasti suurin osa seuran jäsenistä. Kuvioista voidaan laskea, että seuroja, joissa oman seuran alueelle suuntautuvan metsästysmatkailun ehdottomia vastustajia on vähintään yli puolet jäsenistä, oli kaiken kaikkiaan alle kolmasosa kaikista vastanneista.

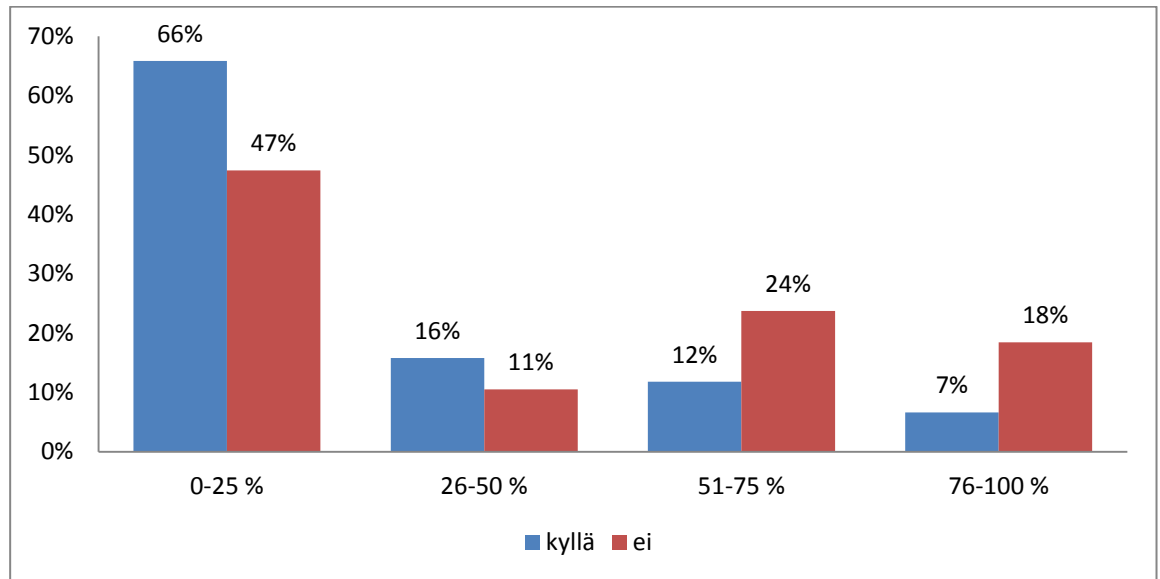
Tutkimus osoitti, että niissä seuroissa joiden toiminnassa on ollut mukana vierasmetsästäjiä, jäsenet suhtautuvat alueelle suuntautuvaan metsästysmatkailuun pääsääntöisesti positiivisemmin. Vastaavasti taas niissä seuroissa joissa vierasmetsästäjiä ei ollut käynyt, metsästysmatkailuun alueella oli vähemmän kannattajia (Kuvio 4).

Kuvio 4. Vierasmetsästystä tarjonneiden (kyllä: n=79) ja tarjoamattomien (ei: n=39) metsästysseurojen niiden jäsenten prosentuaalinen osuus, jotka ovat valmiita ottamaan seuran ulkopuolisia metsästysmatkailijoita mukaan toimintaan.

Metsästysseuroissa, joiden toimintaan kuuluu tai on kuulunut vierasmetsästystä, jäsenten valmius metsästysmatkailuun vaihteli hyvin paljon seurasta riippuen, kuitenkin niin, että kunkin prosentuaaliseen ryhmään tuli melko tasaisesti vastauksia. Enemmän vaihtelua tuli niiden seurojen keskuudessa, jotka eivät olleet tarjonneet vierasmetsästysmahdollisuutta. Näistä seuroista lähes 70 prosentilla metsästysmatkailun kannattajia oli alle neljäsosa seuran jäsenistä. Vain hiukan yli viidellä prosentilla vierasmetsästystä tarjoamattomista seuroista alueelle suuntautuvan metsästysmatkailun kannattajia oli yli puolet jäsenistä. Myös kontingenssikeroimen (0,368) perusteella voidaan todeta, että sillä, onko metsästysseura tarjonnut mahdollisuutta vierasmetsästyksen, ja sillä, kuinka suuri osa seuran jäsenistä olisi valmis ottamaan metsästysmatkailijoita, on jonkin verran riippuvuutta.

Vastauksia tutkittaessa tarkasteltiin myös vierasmetsästystä tarjonneiden seurojen metsästysmatkailua vastustavien jäsenten määrää suhteessa vierasmetsästystä tarjoamattomien seurojen vastustavien jäsenten määrään (Kuvio 5).

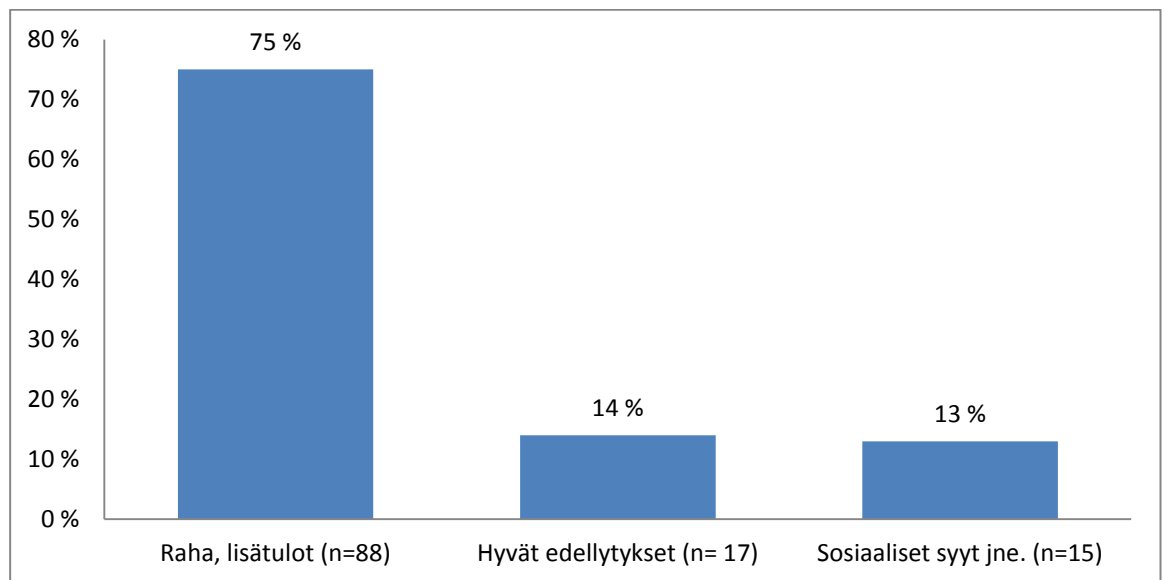
Kuvio 5. Vierasmetsästystä tarjonneiden (kyllä: n=79) ja tarjoamattomien (ei: n=39) metsästysseurojen niiden jäsenten prosentuaalinen osuus, jotka vastustavat seuran ulkopuolisten metsästysmatkailijoiden ottamista mukaan toimintaan.

Vierasmetsästystä tarjonneissa ja tarjoamattomissa seuroissa alueelle suuntautuvan metsästysmatkailun vastustajien määrässä jäsenten keskuudessa ei ollut kovin suurta eroa. Seuroissa, jotka eivät olleet tarjonneet vierasmetsästystä, jopa vajaalla viidelläkymmenellä prosentilla seuroista metsästysmatkailun ehdottomien vastustajien määrä jäi alle neljäsosan. Kuitenkin noin neljälläkymmenellä prosentilla yli puolet jäsenistä vastusti alueelle suuntautuvaa metsästysmatkailua. Vierasmetsästystä tarjonneista seuroista noin 65 prosentilla metsästysmatkailua vastustavia jäseniä oli alle neljäsosa ja noin kahdelläkymmenellä prosentilla näistä seuroista metsästysmatkailua vastusti yli puolet. Kontingenssikertoimen (0,249) mukaan voidaan kuitenkin todeta, ettei näiden kahden tarkasteltavan muuttujan välillä voida kuitenkaan varmaksi sanoa olevan riippuvuutta.

6.2 Metsästysmatkailun kannattamisen ja vastustamisen syyt

Vastaajilta kysyttiin heidän seuransa näkökulmia metsästysmatkailun mahdolliseen kannattamiseen ja toisaalta taas vastustamiseen johtavista syistä avoimilla kysymyksillä. Vastaajia ei haluttu ohjailta valmiilla vaihtoehdoilla, vaan heidän annettiin ilmaista mielipiteensä vapaasti.

Tästä syystä vastaukset käsitellään melko vapaamuotoisesti ja vastaukset on ryhmitelty mieltävaltaisesti, mutta kuitenkin samankaltaisuutensa mukaan (Kuvio 4). Prosenttiosuudet on laskettu kaikkiin kyselyyn osallistuneiden seurojen perusteella.

Kuvio 6. Metsästysmatkailun kannattamisen yleisimmät syyt.

Ylivoimaisesti yleisin yksittäinen metsästysmatkailun kannattamisen syy on raha ja seuran lisätulot. Nämä mainittiin jossain muodossa jopa 88 vastauksessa (75 %). Muita mainittuja yleisimpiä syitä ovat hyvät edellytykset metsästysmatkailuun (14 %), kuten esimerkiksi keskeinen sijainti, hienot maisemat, monipuolinen ja hyvä riistatilanne sekä majoitusmahdollisuudet. Myös verkostoituminen, uusien kokemusten saanti, vaihtelu ja kulttuureihin tutustuminen nähtiin merkittävinä positiivisina tekijöinä vierailevien metsästäjien mukaan ottamisen seurauksena (13 %).

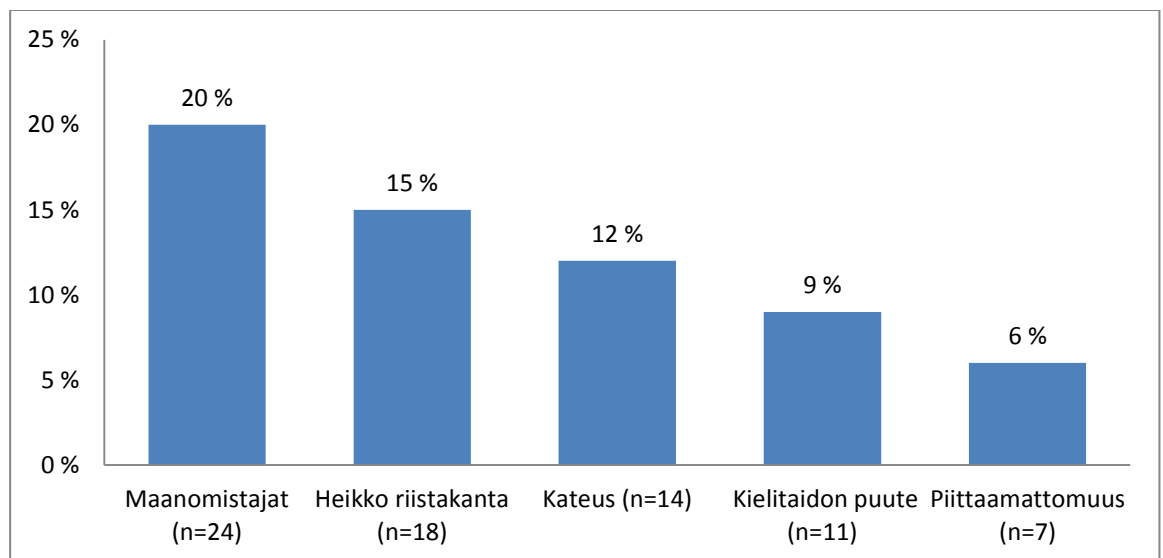
”Seurassamme on käynyt vieraita n. 20 v ja tulee tänä vuonna. Mukavaa vaihtelua seuran toimintaan.”

”Joku öky saksalainen voisi tulla hirvimetsälle. Yhdessä seurassa oli muutaman kerran käynyt ja ostanut kiitokseksi tästä seuralle mönkijän. Sillä ne vetelee hirvet metsästä kun me vedetään käsipelissä ;)”

Lisäksi muutama seura kannatti vierasmetsästystä, jotta jäsenten ystävillä ja sukulaisilla olisi mahdollisuus olla toiminnassa mukana tai jotta seuran entiset jäsenet voisivat tulla vielä jähhtiin mukaan. Muita yksittäisiä mainittuja syitä oli muun muassa imagon nostaminen, ”ukkoontumisen” eli jäsenten keski-ikänsä nousemisen estäminen sekä uusien jäsenten hankkiminen ja puhdas halu tarjota metsästysmahdollisuus sellaiselle ihmiselle, jolla sitä ei muuten ole. Vaikka metsästysmatkailu nähtiin mahdollisuutena, nostettiin ongelmat esille ja katsottiin asia myös kriittisestä näkökulmasta. Esiin nousi usein ilmiö ”kiinnostaisi, mutta...”.

”Keskustelua metsästysvieraiden käynneistä tulee jatkaa ja pyrkiä selvittämään metsästysoikeuden omistajan korvaukset. Saaliin määrien tulee sisältyä kulloisiinkin kannanhoitosuunnitelmiin ja mikäli saalista halutaan viedä mukaan, millaisessa muodossa ja mitä siitä on laillista ja mahdollista luovuttaa. Tällä hetkellä saalis kuuluu metsästysoikeuden vuokranneelle tai omistajalle. Vierailijalle on tarjolla lähinnä kaato ja osallistumiselämys.”

Metsästysseuroja pyydettiin kertomaan myös syitä metsästysmatkailun vastustamiseen. Tutkimuksessa kävi ilmi, että nämä olivat huomattavasti monipuolisemmat kuin kannattamisen syyt (Kuvio 5).

Kuvio 7. Metsästysmatkailun vastustamisen yleisimmät syyt.

Yleisimmin esille tuli maanomistajien negatiivinen suhtautuminen metsästysmatkailutoimintaan (20 %). Seurat kokevat, että on väärin tehdä tuottoa toisten ihmisten mailla, jotka on

vuokrattu vastikkeetta. Maanomistajien pelättiin reagoivan päättämällä vuokrasopimuksen. Muutamassa vastauksessa mainittiin, että maanomistajat ovat nimenomaan kieltäneet vierasmetsästäjätoiminnan tai jonkin tietyn riistalajin metsästäminen maillaan. Heikko riistakanta ja uhka saaliseläinten katoamisesta mainittiin myös useasti (15 %). Metsästyseurat ilmoittivat kiinnostuksensa metsästysmatkailuun, mutta mikäli lupia myytäisiin ulkopuolisille, ei seuran omille jäsenille jäisi enää metsästettävää. Kolmas usein mainittu yksittäinen syy metsästysmatkailun vastustamiseen on kateus (12 %). Vastauksissa ei eritelty, millaisesta kateudesta on kyse, mutta tarkastellen muita vastustamisen syitä, voitaisiin päätellä kyseessä olevan seuran omien jäsenten katkeruus omien ampumatilanteiden menettämisestä ja paikallisten pelko riistan loppumisesta sekä jo edellä mainittu maanomistajien suhtautuminen heidän maillaan tehtävään tienaamiseen.

”Vaikka periaatteellisella tasolla metsästäjät suhtautuvat metsästysmatkailuun myönteisesti niin käytännössä voi tulla riitä siitä kenelle kuuluu metsästysmatkailutulot. Nykyisin yksityismaista ei makseta vuokria. Jos metsästyseurat saisivat merkittäviä tuloja vierasluvista, voivat maanomistajat vaatia osan tuloista itselleen maanvuokrana. Vapaa metsästysoikeus valtion mailla on merkittävä etu Kainuun ja Pohjois-Suomen metsästäjille. Lisääntyvä metsästysturismi luo paineita tämän maksuttoman oikeuden poistamiseen. Metsäyhtiöt ovat nostaneet omien maittensa metsästysvuokrien hintoja. Yleisesti ottaen metsästysturismi uhkaa nostaa pitkällä aikavälillä metsästyslupien hintoja. Enenevässä määrin maanomistajat vuokraavat maitaan vain hirven metsästyksen, eivät pienriistalle. On pelättävissä, että osa maanomistajista ei jatka vuokrasopimuksia jos metsästysmatkailu lisääntyy.”

Joissain seuroissa kielitaidon puute koettiin ongelmalliseksi (9 %), mikä taas on todennäköisesti yhteydessä muutaman kerran mainittuun jäsenten korkeaan ikään. Metsästysmatkailijoita pidettiin myös piittaamattomina (6 %), minkä sanottiin näkyvän muun muassa haluttomuudessa tehdä riistanhoitotyötä, roskaamisena, metsästyksrikosten lisääntymisenä sekä valikoivassa metsästyksessä, josta esimerkkinä mainittiin vain isosarvisten uroshirvien kelpaaminen saaliiksi. Muutamit seurat ilmoittivat heidän metsästysalueensa olevan pieniä, hajanaisia tai jostain muusta syystä sopimattomia vierasmetsästykselle. Muita esille nousseita metsästysmatkailun vastustamisen syitä olivat lisätyönteon haluttomuus ja aktiivisten tekijöiden puuttuminen sekä pelko elitismien noususta. Yksi seura ilmoitti, ettei kokenut vierasmetsästäjien toimintaan mukaan ottamiselle mitään tarvetta. Näiden syiden lisäksi jopa seitsemän seu-

raa ilmoitti vastustamisen syyksi puhtaasti ennakkoluulot, minkä lisäksi pari seuraa nosti esille joidenkin seuran jäsenten ikaikäisiin käytäntöihin jumittumista ja vanhanaikaisia ajattelutapoja.

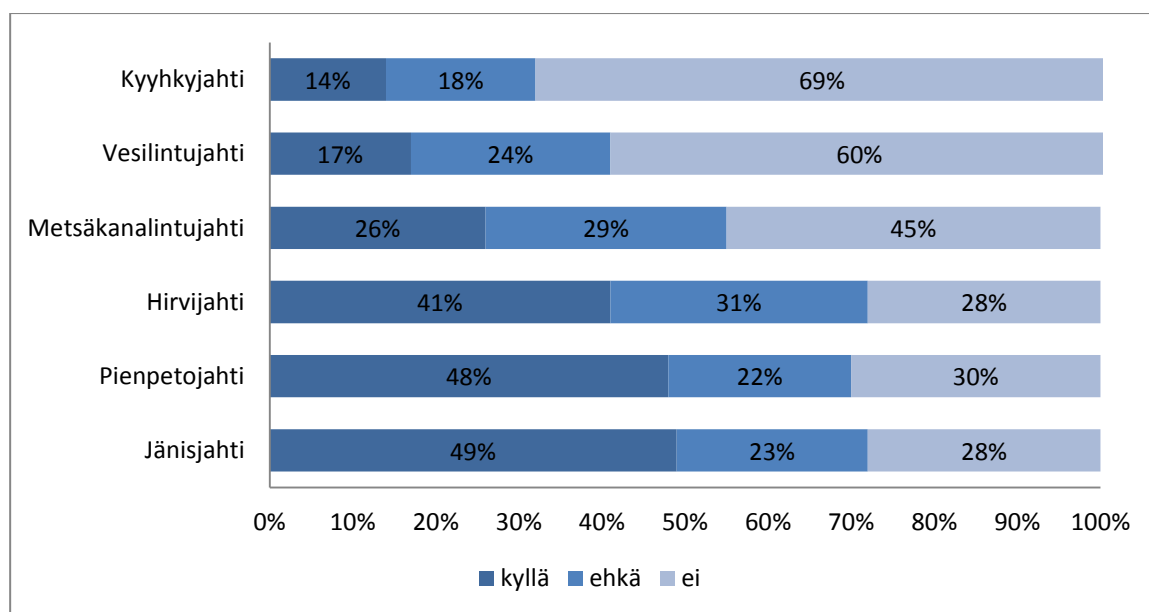
”Jos ulkolaisia metsästäjiä vierailee, niin heidän toivotaan metsästävän suomalaisen ja paikallisen metsästyskulttuurin mukaisesti. Metsästystapoja ja kulttuuria ei saa tuoda tänne väkisten. (Me puolestaan metsästämme vierailla mailla heidän kulttuurin ja säännösten mukaan)”

”Kaikki ei ole kaupan -eikä raba ole se tekijä, jolla saa mitä haluaa joka paikassa. Paikallisille erämiehille kaikenlainen kaupallisuus on huononnuus metsästysmahdollisuuksiin! Potin kerää joku hotellin pitäjä ja perukan miehet siitä vain kärsivät!”

”Metsästysoikeudet kuuluvat maanomistajille ja paikallisille, eivät matkailuyrityksille”

6.3 Seurojen kiinnostus järjestää metsästystoimintaa riistalajeittain

Tutkimuksessa selvitettiin myös, minkä riistan metsästystä metsästysseurat olisivat valmiita myymään. Tutkimuksessa haluttiin selvittää erityisesti hirvi-, jänis-, metsäkanalintu-, vesilintu-, kyyhky- ja pienpetojahtien järjestämisen kiinnostuneisuutta (Kuvio 6).

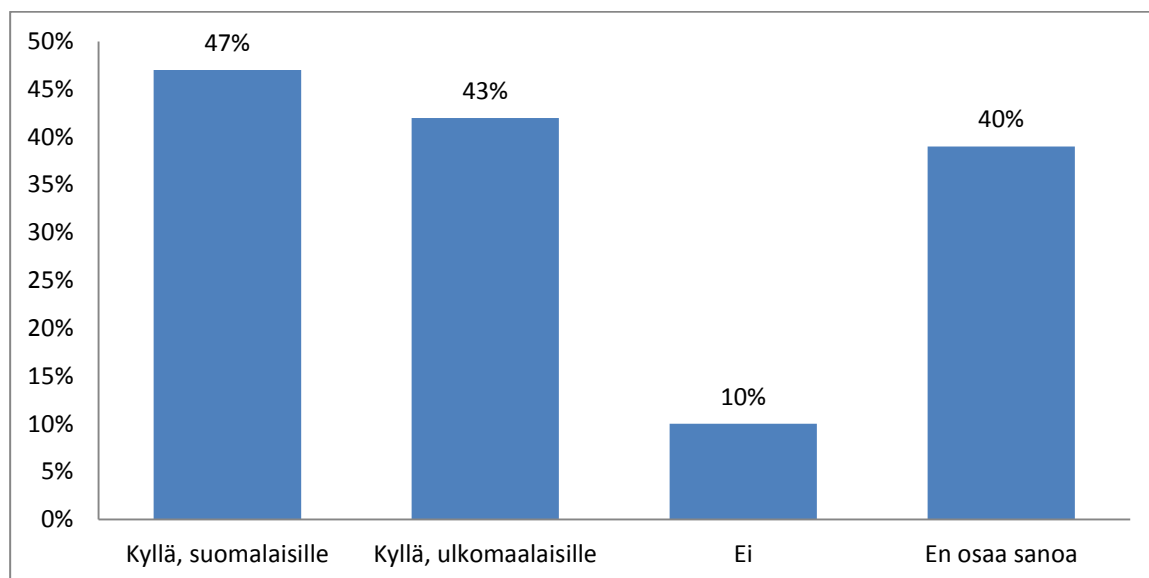
Kuvio 8. Seurojen kiinnostus eri jahtien järjestämiseen. (n=118)

Peräti 11 prosenttia ei osannut vastata tai jätti jostain muusta syystä vastaamatta kysymykseen. Moni seura olisi kiinnostunut (36 %) tai ehkä kiinnostunut (28 %) hirvijahtien järjestämisestä. Seuroja pyydettiin myös asettamaan kullekin riistalle sekä päivä- että viikkohinta. Hirvenmetsästyksen kohdalla seurojen pyytämät rahalliset korvaukset päivän jahdistä vaihtelivat aina 20 eurosta useisiin satoihin euroihin. Joillain seuroilla osallistuja maksoi erikseen osallistumismaksun ja kaadon tullessa vielä erillisen kaatomaksun, joka sekkin saattoi vaihdella riippuen siitä, oliko kyseessä vasa, naaras- vai uroshirvi. Myös uroshirvien sarvien koko saattoi vaikuttaa hintaan. Muutama seura ilmoitti, että hinta sovittiin kunkin asiakkaan kohdalla erikseen. Jotkin seurat ilmoittivat, että he eivät ole valmiita järjestämään hirvijahtia (25 %), jolloin syyksi saatettiin ilmoittaa hirvilupien vähäinen määrä, niiden puuttuminen kokonaan tai se, ettei seura ollut kiinnostunut järjestämään vierasmetsästystä ylipäätään.

Pienriistan osalta kysyttiin seurojen kiinnostusta järjestää jänis-, metsäkanalintu-, vesilintu- ja kyyhkyjahtiin. Useimmat seurat olivat halukkaita tai ehkä halukkaita tarjoamaan mahdollisuutta metsästää jäniksiä, mutta metsäkanalintujen kohdalla monet totesivat heikon kannan olevan haaste. Vesilintujen ja kyyhkyn osalta kiinnostusta löytyi jonkin verran, mutta monissa seuroissa koettiin, ettei alueella ole vesilintujen ja kyyhkyn metsästyksen sopivia paikkoja. Jänisjahdin päivähinnaksi seurat asettivat keskimäärin 17 euroa. Myös muiden pienriistajahtien päivähinnaksi ajateltiin sopivan metsäkanalinnuille keskimäärin 19 euroa, vesilintujahtiin 16 euroa ja kyyhkyjahtiin 17 euroa. Pienpetojen osalta useimmat seurat olivat sitä mieltä, että jahti on täysin ilmaista. Suurimmillaan tästä jahdistä olisi kuitenkin toivottu viidenkymmenen euron tuottoa. Kyselyssä kävi ilmi, että seurat olisivat kiinnostuneita tarjoamaan edellä mainittujen jahtien lisäksi mahdollisesti myös majava- ja suurpetojahteja. Kysyttäessä jahtien viikkohintoja, useat seurat vain seitsenkertaistivat päiväjahtien hinnan. Yksi seura ilmoitti, että heidän maillaan on sallittua metsästää vain kaksi päivää, jonka jälkeen on pidettävä päivän rauhoitustauko.

Metsästyseuroilta tiedusteltiin myös jäsenten mahdollista kiinnostusta toimia metsästysoppaina (Kuvio 7). Metsästyseurat saivat ilmoittaa, olisivatko jäsenet mahdollisesti kiinnostuneita toimimaan oppaina suomalaisille sekä ulkomaalaisille vierasmetsästäjille. Heitä pyydettiin

tiin ilmoittamaan, mikäli kiinnostuneita ei ollut tai mikäli vastaajat eivät osanneet antaa arviota. Kysymyksessä metsästysseurojen oli mahdollista valita useampi vastaus.

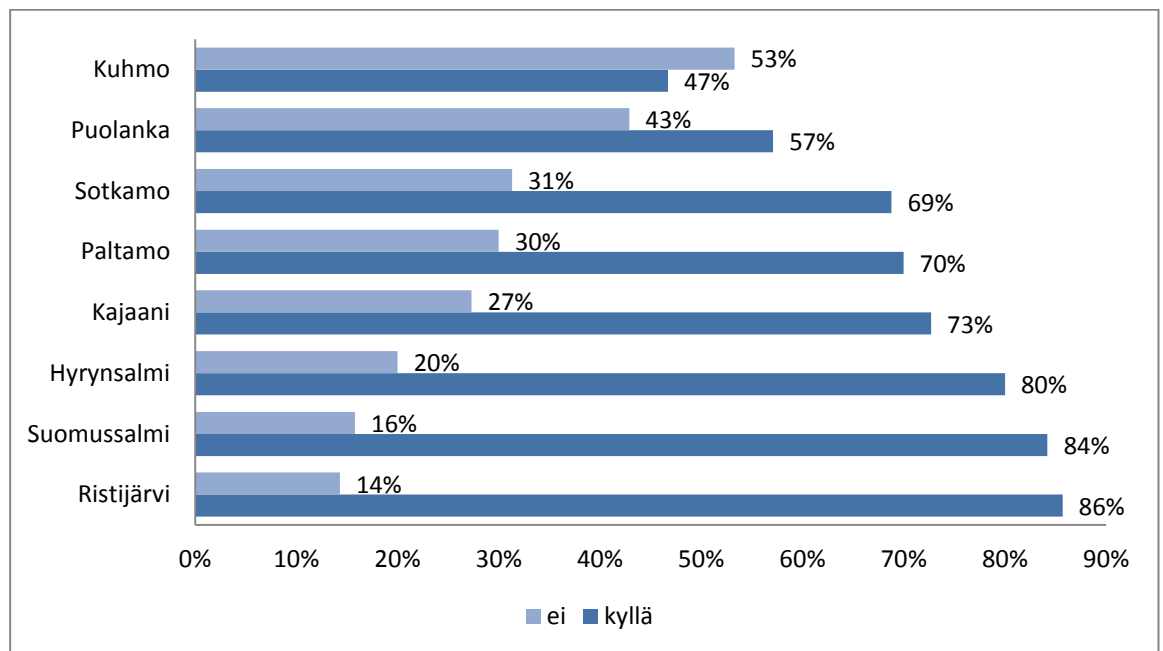
Kuvio 9. Seurojen jäsenten kiinnostus toimia metsästysoppaana rahallista korvausta vastaan. (n=118)

Haastatelluista 54 seurassa oli kiinnostusta toimia oppaana suomalaisille ja lähes yhtä monessa eli 50 seurassa ulkomaalaisille, kuitenkin neljässä näistä seuroista oli kiinnostusta toimia oppaana vain ja ainoastaan ulkomaalaisille. Loput seurukset eivät olleet kiinnostuneet, eivät osanneet arvioida kiinnostusta tai olivat jättäneet vastaamatta kysymykseen kokonaan. Samalla seuroilta kysyttiin myös, mitä kieliä heidän olisi mahdollista käyttää ulkomaalaisia metsästysmatkailijoita opastaessaan. (Tähän tosin saatettiin vastata, vaikka kiinnostusta oppaana toimimiseen ei olisi ollutkaan.) Englanninkieli oli ylivoimaisesti osatuin, sitä osattiin lähes puolessa seuroista. Toiseksi osatuimpina kielinä tulivat saksa ja ruotsi. Lisäksi muutamissa seuroissa oltiin valmiita käyttämään venäjää, ranskaa tai viittomakieltä, millä ilmeisesti on kuitenkin tarkoitettu valmiutta elekieleen muun osaamisen puuttuessa.

6.4 Kotikunnan vaikutus alueelle suuntautuvaan metsästysmatkailuun

Tutkimustuloksia analysoidessa haluttiin selvittää myös metsästysseurojen kotipaikkakunnan merkitystä metsästysmatkailun kannattamiseen ja vastustamiseen. Tässä yhteydessä kotipaik-

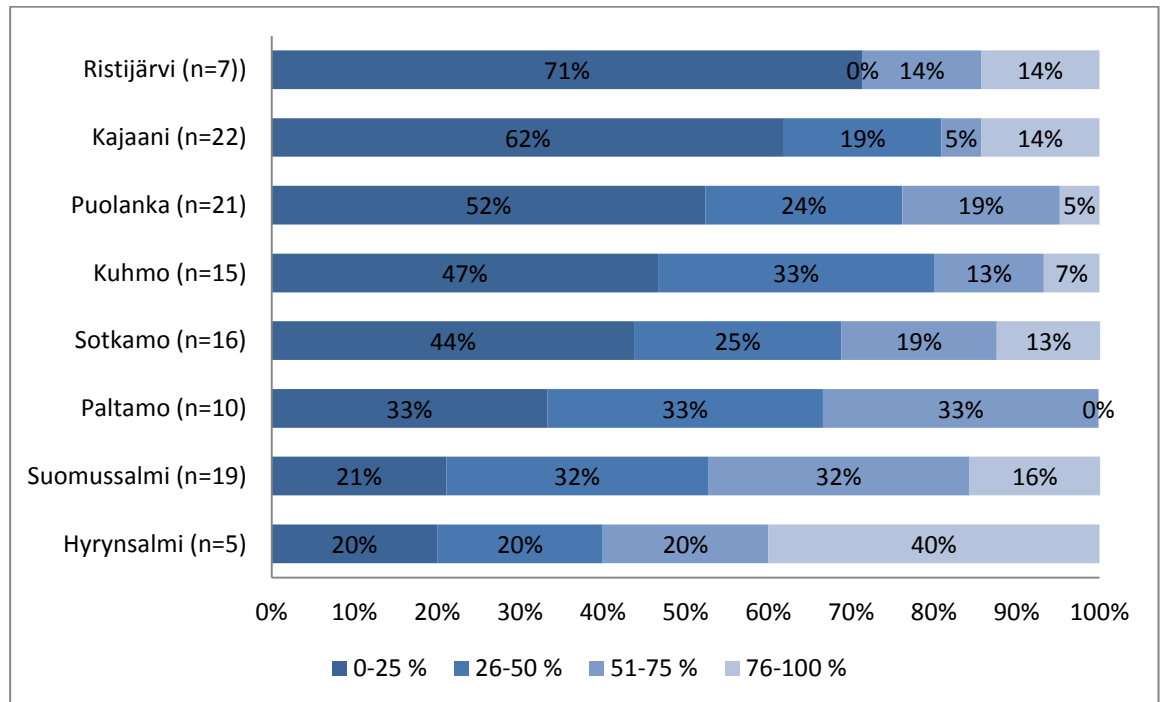
kakunnista puhuttaessa tarkoitetaan kaikkia Kainuun kuntia Vaalaa lukuun ottamatta, sillä kyseisen kunnan alueelta ei saatu vastauksia. Lomakkeessa esitetty kysymys, onko seurojen toiminnassa ollut vierasmetsästäjiä, käsiteltiin myös kunnittain (Kuvio 10).

Kuvio 10. Seurojen vierasmetsästystoiminta kunnittain. (n= 118)

Lähes kaikissa kunnissa metsästysseuroista suurin osa on ottanut alueelleen vierasmetsästäjiä. Ainoastaan Kuhmossa alle puolet seuroista kertoi toiminnassa olleen mukana myös seuran ulkopuolisia metsästäjiä. Aktiivisimmat metsästysseurat taas löytyvät Ristijärveltä, jossa peräti lähes 86 prosenttia vastanneista on päästänyt seuransa alueelle myös seuran ulkopuolisia metsästäjiä.

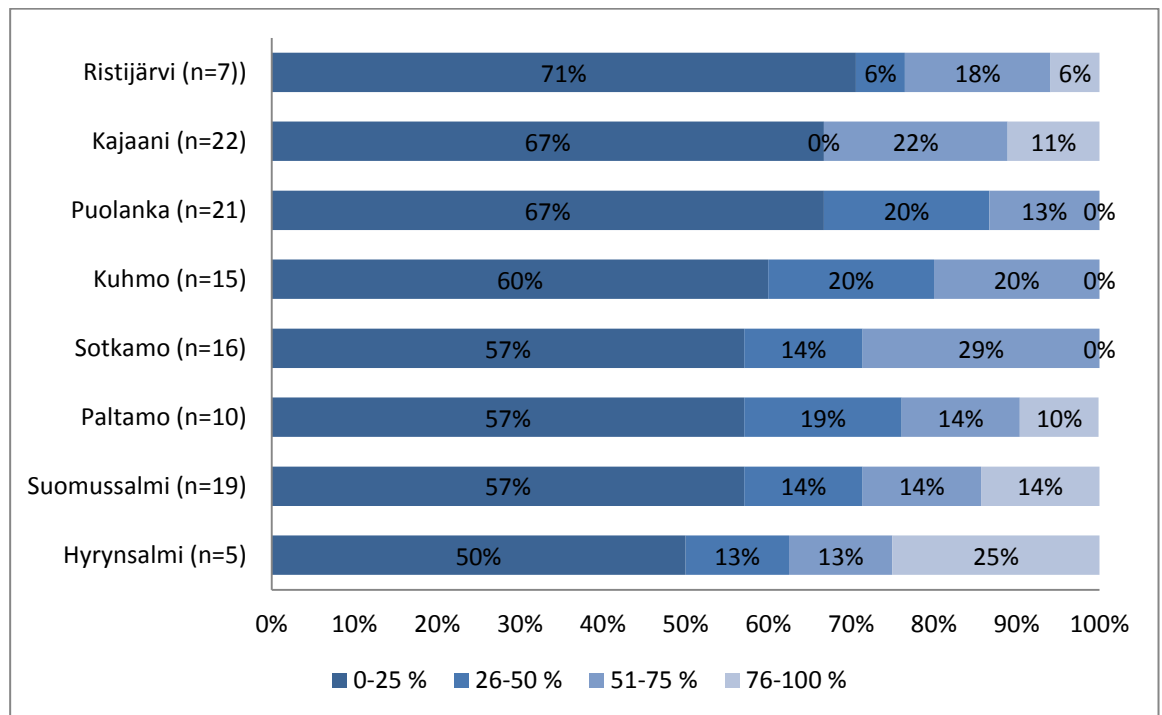
Myös metsästysmatkailun kannattajien määrää metsästysseurojen jäsenten keskuudessa tarkasteltiin kuntakohtaisesti (Kuvio 11).

Kuvio 11. Metsästysmatkailua kannattavien jäsenten prosentuaalinen osuus metsästysseuroissa kunnittain. (n=116)

Metsästysmatkailuun suopeimmin suhtautuvat metsästysseurat taas löytyivät Hyrnsalmelta, jossa peräti neljäkymmentä prosenttia vastanneista seuroista ilmoitti metsästysmatkailun kannattajien määrän jäsenten keskuudessa olevan yli 75 prosenttia. Toiseksi suopeimmat metsästäjät ovat Suomussalmella, jossa noin 47 prosenttia seuroista ilmoittaa kannattajien määrän olevan vähintään puolet jäsenistä. Vähiten metsästysmatkailusta innostuneita jäseniä löytyy yllättäen Ristijärveltä, vaikka kunnassa oli muuten tällä saralla aktiivisia seuroja. Kunnan metsästysseuroista jopa yli seitsemänkymmentä prosenttia ilmoittaa kannattajien määrän olevan alle neljäsosa seuran kaikista jäsenistä. Kontingenssikertoimen (0,413) perusteella voidaan todeta seuran kotipaikkakunnalla olevan jonkin verran riippuvuutta metsästysmatkailun kannattajien määrään.

Sen sijaan kotipaikkakunnan merkitystä metsästysseurojen jäsenten ehdottomaan kielteisyyteen alueelle suuntautuvaa metsästysmatkailua kohtaan ei ollut yhtä helppoa havaita. Tätä tarkasteltiin kuitenkin samalla tavalla kuin kannattamista (Kuvio 12).

Kuvio 12. . Metsästysmatkailua ehdottomasti vastustavien jäsenten prosentuaalinen osuus metsästysseuroissa kunnittain. (n=114)

Kaikissa kunnissa suurin osa seuroista ilmoitti kielteisiä jäseniä olevan korkeintaan neljäsosa. Kuhmon, Hyrynsalmen ja Ristijärven seuroista yhdelläkään kielteisesti suhtautuvien jäsenten määrä ei ylittänyt 75 prosenttia. Negatiivisimmin tunnuttiin suhtautuvan Sotkamossa, jossa neljäsosa seuroista ilmoitti vastustajien määrän olevan vähintään 76 prosenttia. Kontingenssikerroin (0,340) ilmaisee, että kotipaikkakunnalla on hyvin vähän riippuvuutta kielteiseen suhtautumiseen.

Metsästysseurojen käyttäytymistä ja jäsenten kiinnostusta ja vastustusta metsästysmatkailua kohtaan tarkasteltiin myös kotipaikkakunnan maantieteellisen sijainnin perusteella, mutta sillä ei havaittu olevan selkeää merkitystä. Esimerkiksi niin sanotulla Wild Taiga -alueella Suomussalmen metsästysseurat olivat hyvin aktiivisia vierasmetsästäjien suhteen, kun taas Kuhmossa aktiivisuus oli vähäistä. Toisaalta Kuhmossa metsästäjien ehdoton metsästysmatkailun vastustaminen oli vähäistä. Muutoin matkailutoiminnaltaan vilkkaassa Sotkamon kunnassa metsästysseurojen vierasmetsästystoiminta oli Kainuun keskitasoa. Toisaalta Sotkamossa alueelle suuntautuvaa metsästysmatkailua myös vastustettiin selkeimmin, kun taas naapuri-

kunnassa Kajaanissa vastustus oli huomattavasti vähäisempää. Tutkimus ei siis paljasta selkeästi, miksi toisissa kunnissa suhtautuminen on suopeampaa kuin toisissa.

6.5 Toiminta metsästäjien ja wildlife-yrittäjien välillä

Koska opinnäytetyössä haluttiin verrata metsästysmatkailua wildlife-matkailuun, kysyttiin myös tästä aiheesta metsästysseuroilta. Yhdeksän seuraa (8 %) ilmoitti, että samalla alueella seuran kanssa toimii eläintenkatselematkailua tarjoava yritys. Kaikkia metsästysseuroja myös pyydettiin ilmaisemaan mielipiteensä siihen, kokevatko he eläintenkatseletoiminnasta olevan haittaa metsästystoiminnalle yleisellä tasolla. Vastaajista 35 prosenttia koki, ettei eläintenkatseletoiminnasta ole minkäänlaista haittaa metsästystoimille. Perusteluina oli muun muassa, että yrittäjien kanssa on sovittu selkeät pelisäännöt, sesongit ovat eri aikaan tai kuvaus- ja katselukojut ovat syrjässä. Osa ilmoitti, ettei asiasta ollut kokemusta, joten he eivät osanneet nähdä mitään ristiriitoja näiden kahden tuotteen välillä.

Jossain määrin haitalliseksi metsästysmatkailun ja wildlife-matkailun koki 22 prosenttia vastaajista ja haitalliseksi 24 prosenttia vastaajista. Perustelut näihin kahteen mielipiteeseen liittyivät yleensä petojen kesyyntymiseen ja lisääntymiseen. Toisaalta petojen lisääntyminen nähtiin myös metsästyksen kannalta positiivisena asiana. Jotkut vastaajat kokivat ongelmalliseksi haaskan olemassa olon, sillä haaskalta ampuminen on laissa kiellettyä. Kysymyksiä herätti ns. ”turva-alueen” laajuus, eli kuinka kaukana haaskapaikasta eläin on lopulta luvallista ampua. Petojen myös pelättiin keskittyvän nimenomaan tietyille ruokintapaikoille ja niiden käytöksen, liikkumisen ja muun toiminnan pelättiin muuttuvan. Mielenkiintoinen esille tullut seikka on se, että näistä yhdeksästä seurasta, joiden alueella toimi wildlife-yritys, jopa seitsemän oli sitä mieltä, ettei näiden kahden toiminnan välillä ole mitään ristiriitoja. Yhdessä vastauksista mainittiin, että paikallinen yrittäjä on itsekin mukana metsästysseuran toiminnassa, joten pelisäännöistä on sovittu yhdessä.

Metsästysseuroille teetetyt kyselyn lisäksi tutkimuksessa oltiin puhelimitse yhteydessä myös kolmeen sattumanvaraisesti valittuun eläintenkatselua tarjoavaan yritykseen, joista kaksi toimii Kuhmossa ja yksi toimii Suomussalmella. Yritysten asiakasmäärät vaihtelivat hyvin paljon. Yhdellä yrityksistä toiminta oli hyvin pienimuotoista, lähinnä harrastemaista, kun taas par-

haimmillaan yrityksellä oli yli 2 000 vuosittaista kävijää. Yli 2 000 vuosittaisen asiakkaan yritys on ollut toiminnassa jo 20 vuoden ajan, kun kaksi muuta yritystä ovat olleet olemassa alle viiden vuoden ajan. Kunkin yrityksen lähialueella toimii aktiivisesti myös metsästysseuroja, mutta yksikään haastatelluista yrittäjistä ei ole kokenut ristiriitoja näiden kahden toiminnan välillä.

Yhdessä haastatelluista yrityksistä yrittäjä kertoi kuuluvansa itsekin metsästysseuraan ja olevansa sitä mieltä, että luontoon mahtuu. Toisessa yrityksessä yrittäjä halusi korostaa metsästysmatkailijoilla ja hänen yrityksellään olevan lopulta eri intressit. Metsästysmatkailijat ovat kiinnostuneita lähinnä hirvistä, kun yrittäjä taas painottaa toimintansa suurpetoihin. Kolmas katselutoimintaa harjoittava haastateltu kertoi, että yritys toimii rajavyöhykkeellä, joten metsästysseurat eivät toimi samassa maastossa, vaikkakin lähialueella. Hän myös painotti uskovan karhujen olevan niin viisaita, etteivät ne jäisi metsästäjien saaliiksi.

7 METSÄSTYSMATKAILUN KEHITTÄMISMAHDOLLISUUDET

Metsästysseuroista lähes 67 prosenttia on tarjonnut mahdollisuutta jonkintasoiseen vierasmetsästyksen, mikä kertoo kiinnostuksesta metsästysmatkailun järjestämiseen. Vierailijat ovat usein sukulaisia, tuttavien tai tuttujen tuttuja. Heitä käy metsästyskauden aikana keskimäärin parista metsästäjästä kahteenkymmeneen metsästäjään. Kyselyyn vastanneista seuroista 72 prosenttia ilmoittaa, että metsästysmatkailua kannatetaan lisätulojen vuoksi, mistä voidaan päätellä, että tarvetta ylimääräiselle rahalle löytyy. Useat seurat mainitsivat metsästysmatkailutoimintaa puoltaviksi syiksi jo olemassa olevat, hyvät edellytykset metsästysmatkailulle. Monet mainitsivat komeat maisemat ja laajat alueet. Joillain seuroilla on erinomaiset majoitusmahdollisuudet joko seuran tai läheisen matkailukeskittymän, kuten esimerkiksi Paljakan puolesta. Kainuun vaaramaisema ja erityisesti itärajan erämaat ovat varmasti tämän alueen etu, ja ne luovat metsästysmatkailutoiminnalle erinomaisen pohjan. Useista vastauksista on aistittavissa myös epäitsekkyttä siinä mielessä, että metsästysmatkailua kannatetaan jossain määrin myös asiakkaalle tulevan elämyksen vuoksi.

Tutkimuksen perusteella käy ilmi, että lähes puolet vastaajista ilmoitti seurassa olevan henkilöitä, jotka olisivat kiinnostuneita toimimaan maksusta metsästysoppaina suomalaisille matkailijoille. Lisäksi hieman yli 40 prosenttia vastaajista ilmoitti jäsenten halukkuuden toimia maksullisena metsästysoppaana ulkomaalaisille matkailijoille. Tämä on positiivinen asia erityisesti kansainvälistä metsästysmatkailua ajatellen, sillä usein juuri ulkomailta tulevat asiakkaat haluavat oppaan ja ovat valmiita maksamaan tämän palveluista. Vaikka muutama seura epäili juuri kielitaidon hankaloittavan metsästysmatkailutoiminnan järjestämistä, osattiin useimmissa seuroissa vähintään englantia. Lisäksi osaamista löytyi ruotsin ja saksan kielissä sekä muutamissa harvinaisemmissa, kuten ranskan ja portugalilaisissa kielissä.

Ongelmiakin kuitenkin löytyy. Tutkimuksessa käy ilmi, että syitä vastustaa metsästysmatkailua löytyy monipuolisemmin kuin syitä kannattaa sitä. Metsästysmatkailun onneksi syyt vastustaa eivät ole läheskään aina seurasta itsestään lähtöisin. Toisaalta joihinkin mainittuihin asioihin, kuten riistakannan heikkouteen on lähes mahdotonta vaikuttaa ulkoapäin, sillä tärkeimpänä riistakannan säätelijänä on luonto itse. Metsästysmatkailusta saatavaa tuloa ei aseteta-

ta harrastamisen edelle. On ymmärrettävää, että riistakiintiöiden ollessa pienet, halutaan vähäisetkin saaliit säästää omalle porukalle.

Suurin ongelma, pelko maanomistajien suhtautumista heidän maillaan tehtyyn varainkeruuseen, on kuitenkin heikkoa riistatilannetta pienempi haaste. Jotkin vastanneet seurat mainitsivat ongelmaksi nimenomaan sen, että vastikkeetta vuokratuilla mailla tehtäisiin rahaa. Ongelman ratkaisemiseksi vuokramaista tulisi alkaa maksaa rahallista korvausta, mikä taas olisi liikaa useimpien seurojen taloudelle. Sen sijaan, että seura maksaisi kaikille maanvuokraajille esimerkiksi vuosivuokran, voitaisiin muutaman merkittävimmän maanomistajan kanssa neuvotella provisiokäytännöstä. Tämä tarkoittaa, että maanomistaja saisi osan metsästysmatkailutuloista, mikäli seura tienaa nimenomaisesti käyttämällä kyseisen henkilön maita. Tämä tosin saattaisi nostaa hintoja jonkin verran, mutta toisaalta metsästysmatkoista ollaan valmiita maksamaan. Maanomistajien suhtautumista metsästysmatkailuun voisi olla hyvä selvittää jatkossa omana tutkimuksenaan, jotta saatavilla olisi mahdollisimman realistista tietoa tilanteesta.

Ongelmaksi usein mainittu kielitaidon puuttuminen johtuu varmasti paljolti metsästysseurojen yleensä melko korkeasta keski-ikästä. Yhdessä vastauksessa mainittiin, että kieliä hallitseva nuori sukupolvi on usein töissä siihen aikaan, kun osaamista tarvittaisiin. Toisaalta joissain toisissa seuroissa kielitaidon puutekaan ei tunnu aiheuttavan ongelmaa, vaan ”viittomakieli” on todettu riittäväksi. Metsästys on kuitenkin laji, jossa käsitellään isojakin aseita. Tästä syystä turvallisuuskäytännöt olisi hyvä pystyä käymään läpi ymmärrettävästi. Tähän voisi auttaa jonkinlainen jo valmiiksi tärkeimmille kielille käännetty, metsästysseurojen saatavilla oleva opas, jonka voisi antaa ulkomaalaisen metsästysvieraan luettavaksi ennen jahtiin lähtöä. Oppaassa tulisi käydä läpi turvallisuus sekä myös paikallinen kulttuuri, metsästyskulttuureissa kun voi olla paljonkin eroja eri maiden välillä.

Muutamien seurojen mainitsema metsästysvieraiden piittaamattomuus on ymmärrettävä huoli, aivan kuten missä tahansa matkailussa. Roskaamista ja ”rellestämistä” on vaikeaa kitkeä, mutta jo ennen metsästystapahtumaa vieraille voidaan huomauttaa paikallisesta, luontoa kunnioittavasta kulttuurista. Tämä ei ehkä toimi kaikissa tapauksissa, mutta usein tällaiset pienet asiat johtuvat puhtaasta ajattelemattomuudesta ja tietämättömyydestä. Ongelmaksi nostettiin myös riistanhoidon laiminlyönti. Monet kokivat, että riistanhoito jää pelkästään

paikallisten tehtäväksi ja sitä ei voi rahalla korvata. On varmasti valtava haaste saada metsästysmatkailijat toimimaan konkreettisesti riistanhoidon eteen, mutta voidaan miettiä, onko se edes välttämätöntä. Matkailutoiminnan järjestäjä luo mahdollisuudet matkailulle, kerää itse rahat ja käyttää ne esimerkiksi toimintansa kehittämiseksi. Toisaalla tämä nähtiin niin, että juuri metsästysmatkailusta saatavilla tuloilla seura voi ostaa nuolukiviä, perustaa sekä ylläpitää riistapeltoja ja niin edelleen.

Muutamissa vastauksissa esille tuli yrittäjyys-seuratoiminta –vertailu. Osa seuroista oli huolissaan verotuksesta ja sen mukanaan tuomista haasteista, erityisesti seuran kirjanpitäjän näkökulmasta. Jotkut kokivat, että yritystoiminta on pidettävä tiukasti erillään seuratoiminnasta ja metsästys on pidettävä nimenomaan harrastuksena. Yksi seura ilmoitti, ettei järjestä itse metsästysmatkoja, mutta on mukana erään luontomatkailuyrityksen metsästystoiminnassa ja ottanut tätä kautta vierasmetsästäjiä alueelleen. Vastaavanlainen yhteistoiminta palvelisikin varmasti sekä yrittäjää, että metsästysseuraa ja loisi varmasti hyvät edellytykset metsästysmatkailun kehittymiselle.

”Paras tapa mielestäni järjestää metsästysmatkailua olisi vuokrata sitä vasten alue käyttöön, ja hommata ammattitaitoiset metsästysoppaat vetäjiksi. Eli siis yritystoimintaa. Metsästysseurojen toiminta perustuu talkoisiin ja vapaaehtoisuuteen joten kyseinen bisnes ei ehkä sovi parhaalla mahdollisella tavalla seurojen toiminta-ajatukseseen. Esimerkiksi metsästysseura voisi vuokrata majoituksen sekä alueet vaikka kolmen viikon arkipäiviksi jonkun metsästysmatkailua tarjoavan yrityksen käyttöön. Maanomistajanhan voi kuitenkin kieltää alueillaan kyseisen toiminnan.”

Seuroilla tuntuu olevan melko erilaiset käsitykset sopivista hinnoittelusta eri riistajahtien suhteen. Esimerkiksi hirvijahdistista voidaan periä yhdessä seurassa osallistumismaksu, kaatomaksu ja uroseläimen kohdalla vielä lisämaksu jokaisesta sarven piikistä, jolloin yhden kaadon hinnaksi voi tulla muutamia satoja euroja. Toisessa seurassa päivämaksu voi olla pelkkä kiinteä 20 euroa, riippumatta jahdin lopputuloksesta. Seuroilla ei pääsääntöisesti ole ns. metsästyspaketteja tai viikko-alennuksia, joten kovin suuressa mittakaavassa toimintaa ei ole pyöritetty. Jotkin seurukset kertoivat kuitenkin asettaneensa joillekin pienriistalajeille lajikohtaisen kausimaksun, jonka pitempään alueella metsästävät, seuraan kuulumattomat voivat ostaa. Hinnoittelu seurojen välillä on siis hyvin hajanaista, mutta tämä johtuu varmasti pitkälle siitä, että toisille seuroille sukulaisten metsälle tuominen on tuottoa tärkeämpää.

Eläintenkatselematkailun osalta metsästysmatkailulle ei näyttäisi olevan estettä. Kolmelle eläintenkatselematkailua tarjoavalle yritykselle tehty haastattelu paljasti, ettei yksikään yrittäjä kokenut metsästysseurojen toimintaa haitalliseksi oman alansa näkökulmasta. Yhden haastatellun mukaan kummallakin luontomatkailun muodolla on omat intressit. Kainuussa eläintenkatseletoiminta painottuu suurpetoihin, kun taas metsästysmatkailussa hirvet ovat merkittävässä roolissa.

Tutkimus osoitti, että metsästysmatkailulla olisi mahdollisuuksia toimia Kainuun alueella. Se vaatii kuitenkin vielä paljon pientä työtä käytännön järjestelyjen ja asenteiden muokkaamisen osalta. Tärkeää olisi kuitenkin käydä asiasta avointa keskustelua, mikä auttaisi vähentämään mainittuja ennakkoluuloja. Myös paljon puhuttu kateus on varmasti suurelta osin tietämättömyydestä johtuva ilmiö. Paikallisten ja maanomistajien on tärkeää tietää, mitä heidän mailiaan tapahtuu. Oman seuran sisällä on taas oleellista, että kaikkien mielipiteet otetaan huomioon ja vältetään näin seuran sisäisiä ristiriitoja. Lisäksi toiminta on hyvin hajanaista, minkä vuoksi kaikilla seuroilla olisi hyvä olla olemassa jonkinlaiset yhtenevät ohjeet esimerkiksi toimintatavoista ja hinnoista.

Wildlife-matkailun ja metsästysmatkailun toimiminen yhdessä ei ole poissuljettu vaihtoehto, joskin näiden kahden tuotteen sesongit eivät ajoitu keskenään päällekkäin ja intressit ovat jossain määrin erilaiset. Sen sijaan vaikuttaisi siltä, että saman alueen matkailua on mahdollista kehittää ympärivuotiseksi panostamalla sekä metsästysmatkailuun että wildlife-matkailuun. Kaikille seuroille ja alueille metsästysmatkailu ei ainakaan vielä toistaiseksi sovi, mutta monissa seuroissa vetovastuu on siirtynyt vähitellen uudelle sukupolvelle, joka on kiinnostunut metsästysmatkailusta niin turistin kuin järjestäjänkin näkökulmasta. Haasteena on, kuinka saada seurat pysymään yhä toimintakykyisinä. Kuluja on, mutta maksajia puuttuu. Yksi vastaus tähän saattaisi olla juuri metsästysmatkailun kehittäminen.

8 POHDINTA

Olen itse sekä kainuulaisena, metsästyksen harrastajana että tulevana matkailualan ammattilaisena pohtinut, miksi metsästysmatkailu on Kainuussa niin vähäistä. Suurin osa suomalaisista asuu kaupungeissa, missä metsästysharrastukselle on hyvin rajalliset mahdollisuudet. Sama ongelma on suuremmassa mittakaavassa myös ulkomailla. Kävin vapaavalintaisina opintoina metsästys- ja kalastusmatkailu –kurssin sekä olin mukana North Hunt –hankkeen metsästysmatkailu –aiheisessa konferenssissa, minkä jälkeen lehtori Pekka Oikarinen ehdotti minulle opinnäytetyötä metsästysmatkailuun liittyen.

Tutustuin muutamaan aiheesta aikaisemmin tehtyyn, mutta toiselle alueelle suunnattuun opinnäytetyöhön ja huomasin niiden keskittymisen pelkästään varsinaisen tutkimuksen ympärille. Itse halusin laajentaa näkökulmaa, joten otin teoriaosuuteen vertailukohdaksi kohdealueella suositun wildlife –matkailun. Näissä molemmissa luontomatkailun muodoissa vetoimatekijöinä toimivat villieläimet, mutta siitä huolimatta toinen on paljon toista suosittuampi. Lisäksi sain paljon ideoita ja materiaalia myös North Hunt –hankkeen konferenssista, joten keskityin metsästysmatkailuun erityisesti myös kestäväen kehityksen näkökulmaa ajatellen. Yleisesti juuri ekologisuus ja ympäristön huomioiminen vaikuttaisivat olevan tämän hetken trendi ja valveutuneet matkailijat huomioivat tämän.

Tutkimusongelmaksi nousi se, missä määrin vierasmetsästystoimintaa pyöritetään metsästysseurojen toimesta ja kuinka innokkaita he ovat vastaavaan toimintaan ylipäättään. Lisäksi haluttiin selvittää mahdollisia positiivisia syitä metsästysmatkailun harjoittamiseen, mutta myös niitä seikkoja, minkä vuoksi metsästysmatkailua ei haluta järjestää. Monien muiden vastaavien tutkimusten tavoin kohderyhmäksi valikoituivat alueen metsästysseurat. Suuren tutkimusjoukon vuoksi kysely päätettiin toteuttaa kvantitatiivisena, mutta kuitenkin niin, että vastaajille jätettiin lomakkeeseen mahdollisuus myös vapaamuotoisiin kommentteihin. Lisäksi varsinaisen tutkimuksen ohessa toteutettiin laadullinen, suuntaa-antava puhelinkysely muutamalle paikalliselle wildlife-yrittäjille. Tällä haluttiin varmistaa, ettei näkemys metsästysmatkailuun jäisi yksipuoliseksi.

Alun perin tarkoituksena oli suorittaa päätutkimus sähköpostitse lähetettävällä verkkokyselyllä, mutta koska metsästysseuroille ei tuntunut löytyvän minkäänlaista sähköpostilistaa, jouduttiin kysely lähetettävään postitse. Tämä teetti melko paljon lisää työtä, mikä taas venytti tutkimuksen eteenpäin toimittamista ja toisaalta taas täytettyjen kyselylomakkeiden palautumista, mutta onneksi aikaa oli riittävästi. Muutoin opinnäytetyöprosessi sujui suuremmista ongelmista. Ainoastaan teoriatietoa olisin toivonut löytyvän enemmän, mutta toisaalta olin tietoisesti tehnyt rajausta, ettei osuus olisi pelkkää muiden vastaavien opinnäytteiden toistoa tai ettei aihe olisi liian laaja.

Tutkimustuloksia analysoidessani oli positiivinen yllätys huomata, miten pääsääntöisesti kiinnostuneita metsästysseurat olivat metsästysmatkailusta. Täysin kielteisiä seuroja oli vain kourallinen. Olemassa olevat ongelmat käytännön toteuttamisessa eivät kuitenkaan yllättäneet. Merkittävin esille tullut ongelma oli jo etukäteen tiedostettu vuokramaiden käyttö liiketoiminnassa. Tämä olisikin aihe, johon olisi syytä paneutua enemmän esimerkiksi opinnäytetyön puitteissa, mikäli metsästysmatkailua halutaan todella kehittää metsästysseurojen ja miksei myös yrittäjien kanssa. Myös ongelmana mainittu kateus liittyy varmasti osin maanomistajiin, mutta myös paikallisiin metsästäjiin. Usein esille noussut pelko riistakantojen heikentymisestä ei varmasti houkuttele ottamaan ylimääräisiä metsästäjiä edes rahasta. Ongelmia löytyi myös seurojen jahdeille asettamista hinnoista. Tätä kysyttäessä useat seurat eivät osanneet vastata kysymykseen ylipäättään. Tähän toisaalta saattoi vaikuttaa osin myös kysymyksen asettelu.

Olen kuitenkin tyytyväinen metsästysmatkailun kannattamisen monipuolisiin syihin. Esille nousi myös sellaisia seikkoja, joilla ei tavoiteltu ainakaan näennäisesti seuran omaa etua, vaan haluttiin antaa pyyteettömiä kokemuksia ja mahdollisuuksia myös niille harrastajille, joilla ei siihen muuta mahdollisuutta ole. Olen muutoinkin tyytyväinen tutkimuksen onnistumiseen, sillä vastauksia tuli riittävästi tutkimuksen luotettavuuden takaamiseksi ja tulokset olivat suhteellisen helposti tulkittavissa. Tutkimuksen perusteella voin kuitenkin todeta myös sen, mikä on ollut selvää jo aiemmin. Metsästysmatkailu ei ole missään tapauksessa helppo tapa ansaita rahaa, mutta sitä voidaan helpottaa tarttumalla ratkaistavissa oleviin ongelmiin.

LÄHTEET

Asunta, T., Brännare-Sorsa, R., Kairamo, H. & Matero, S. 2003. Majoitus- ja matkailupalvelu. Porvoo: WSOY

Bauer, J. & Herr, A. 2011. Chapter 4, Hunting and Fishing Tourism. Saatavilla: http://www.cic-wildlife.org/uploads/media/Bauer_hunting_and_fishing_eng.pdf. (Haettu 2.11.2011)

Eräalalle voi kouluttautua ammattilaiseksi 2011. Ase & Erä 3/2011.

Finlex 2011. Metsästyslaki 28.6.1993/615. Saatavilla: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19930615>. (Haettu 21.9.2011)

Google-haku 2011. ”Metsästysmatkailu Kainuu”. Saatavilla: <http://www.google.com/search?hl=en&q=mets%C3%A4stysmatkailu+Kainuu> (Haettu 17.5.2011)

Gössling, S. & Hultman, J. 2006. 178-191. Ecotourism in Scandinavia: Lessons in Theory and Practise. Oxfordshire, GBR: CABI Publishing.

Hall, M., Müller, D. & Saarinen, J. 2009. Nordic Tourism: Issues and Cases. Great Britain: MPG Books Ltd.

Heikkilä, T. 2008. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita Prima Oy.

Hemmi, J. 2005a. Matkailu, ympäristö, luonto, osa 1. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Hemmi, J. 2005b. Matkailu, ympäristö, luonto, osa 2. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2004. Tutki ja kirjoita. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Kainuun Etu 2008. Kainuun metsästysmatkailu –hanke. Saatavilla: <http://www.kainuunetu.fi/fi/76e59755-d2b9-43ad-8695-66ed3ada9501> (Haettu 17.5.2011)

Kainuun maakunta 2011. Tilastotietoja teemoittain. Saatavilla:

http://www.kainuu.fi/index.php?mid=2_406&la=fi. (Haettu: 20.10.2011)

Kainuun maakunta-kuntayhtymä 2007. Kainuun luontomatkailun teemaohjelma. Kajaani: Kainuun maakunta-kuntayhtymä.

Kajaanin ammattikorkeakoulu 2011. Eläintenkatseilu- ja kuvaus matkailutuotteena, kartoitus 2011.

Karjalainen, L. 2004. Tilastomatematiikka. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

Keskinarkaus, S., Matilainen, A. ja Kurki, S. 2009. Metsästysmatkailu ja sen kestävyys valtion mailla. Helsinki: Helsingin yliopiston Ruralia-instituutti.

Luontoyrittäjä 2011. Metsästysmatkailu. Saatavilla: <http://www.luontoyrittaja.net/174.html> (Haettu 8.5.2011)

Matilainen, A. ja Keskinarkaus, S. 2010a. The social Sustainability of Hunting Tourism in Northern Europe. Helsinki: Helsingin yliopiston Ruralia-instituutti.

Matilainen, A ja Keskinarkaus, S. 2010b. The economic role of hunting tourism – examples from Northern areas. Helsinki: Helsingin yliopiston Ruralia-instituutti.

Metsähallitus 2011a. Metsät ja metsien käyttö. Saatavilla:

<http://www.metsa.fi/sivustot/metsa/fi/Metsatalous/metsatjametsienkaytto/Sivut/default.aspx>. (Haettu 20.10.2011)

Metsähallitus 2011b. Metsästys. Saatavilla:

<http://www.metsa.fi/sivustot/metsa/fi/Eraasiatjaretkeily/Metsastys/Sivut/Metsastys.aspx> (Haettu 18.5.2011)

Metsävastaa 2008. Metsästyksen etiikkaa. Saatavilla:

<http://www.metsa.fi/sivustot/metsa/fi/Eraasiatjaretkeily/Metsastys/Sivut/Metsastys.aspx> (Haettu 18.5.2011)

Muuttola, M. 2002. Metsästysmatkailun kehittäminen, case: Nivala – Haapajärven seutukunta. Kajaani: Kajaanin ammattikorkeakoulu

Muuttola, M. 2007. Metsästysmatkailun tuotekehitys. Saatavilla: <http://www.north-hunt.org/static/files/Metsastysmatkailun%20tuotekehitys.pdf>. (Haettu 21.9.2011)

North Hunt 2011. Kestävän metsästysmatkailun kriteeristö. Saatavilla: <http://www.north-hunt.org/static/files/kriteeriluonnos.pdf>. (Haettu 21.9.2011)

Pakarinen U-M. ja Myyrinmaa M. 2009-2013. Matkailun edistämiskeskus. Wildlife matkailutuotteiden kehittämisstrategia 2009-2013. Saatavilla: [http://www.mek.fi/w5/mekfi/index.nsf/6dbe7db571ccef1cc225678b004e73ed/3af96a050d9ea239c225754d00238206/\\$FILE/wildlifekehitt%C3%A4misstrategia_2009-2013%20vrs%202.pdf](http://www.mek.fi/w5/mekfi/index.nsf/6dbe7db571ccef1cc225678b004e73ed/3af96a050d9ea239c225754d00238206/$FILE/wildlifekehitt%C3%A4misstrategia_2009-2013%20vrs%202.pdf) (Haettu 13.4.2011)

RTG Active 2011a. RTG Camp Puikkokoski – Metsästys. Saatavilla: <http://www.rtgactive.fi/tilat/puikkokoski/metsastys> (Haettu 17.5.2011)

RTG Active 2011b. Kahden päivän hirvijahti. Saatavilla: <http://www.rtgactive.fi/tilat/puikkokoski/metsastys/kahden-paivan-hirvijahti>. (Haettu 2.11.2011)

Saalis-hanke & Metkal-hanke 2007. Hyvä metsästysmatkailutuote. Saatavilla: <http://www.north-hunt.org/static/files/metsastysmatkailutuote.pdf>. (Haettu 21.9.2011)

Suomen riistakeskus 2011a. Suomen riistakeskus. Saatavilla: http://www.riista.fi/?mag_nr=9 (Haettu 2.5.2011)

Suomen riistakeskus 2011b. Metsästysajat ja rajoitukset 2010-2011. Saatavilla: http://www.riista.fi/?group=00000140&mag_nr=13 (Haettu 13.4.2011)

Suomen riistakeskus 2011c. Haluatko metsästäjäksi? Saatavilla: http://www.riista.fi/?group=00000287&mag_nr=13 (Haettu 14.4.2011)

Verhelä, P. ja Lackman, P. 2003, 111-118. Matkailun ohjelmapalvelut. Porvoo: WSOY.

VisitFinland 2011. Kesäistä tekemistä. Saatavilla:

http://www.visitfinland.com/fi_FI/web/guest/finland-guide/what-to-see/summer-activities (Haettu 18.4.2011)

Weaver, D. 2006. Sustainable Tourism: Theory and Practice. China: Elsevier Ltd.

Wild Taiga 2011. Metsästys. Saatavilla: <http://www.wildtaiga.fi/Kesaaktiviteetit/Metsastys> (Haettu 17.5.2011)

Yle.fi 2010. Metsästysturismi vielä lapsenkengissä. Saatavilla:

http://yle.fi/alueet/lappi/2010/11/metsastysturismi_vielä_lapsenkengissa_2149180.html (Haettu 2.5.2011)

Ympäristöministeriö 2011. Kestävä kehitys. Saatavilla:

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=379930&lan=FI> (Haettu 28.4.2011)

LIITTEET

LIITE 1: Kysely metsästysseuroille

LIITE 2: Saatekirje

LIITE 3: Puhelinkyselyn lomake wildlife-yrittäjille

LIITE 4: SPSS: Frekvensitaulukot ja ristiintaulukot

LIITE 1

KYSELY METSÄSTYSSEUROILLE

1. Metsästysseura _____

2. Kotipaikkakunta _____

3. Seuran jäsenmäärä _____

4. Metsästysalueiden pinta-ala hehtaareina

5. Onko metsästysseuranne tarjonnut mahdollisuuksia vierasmetsästyksen

- Kyllä
 Ei

6. Kuinka paljon alueellanne on käynyt vierailevia metsästäjiä

Suomalaisia _____
Ulkomalaisia _____

7. Myykö seuranne vieraslupia

- Vain jäsenen seurassa metsästävälle
 Myös itsenäisesti metsästävälle

8. Kuinka suuri osuus seuranne jäsenistä olisi arvionne mukaan valmis ottamaan seuran ulkopuolisia metsästysmatkailijoita?

- 0-25 %
 26-50 %
 51-75 %
 76-100 %

9. Onko seurassanne kokemuksenne mukaan jäseniä, jotka eivät missään tapauksessa halua seuran alueelle metsästysmatkailua. Arvioi määrä prosentteina.

- 0-25 %

- () 26-50 %
 () 51-75 %
 () 76-100 %

10. Mitkä arvioitte olevan alueellenne suuntautuvan metsästysmatkailun kannattamisen syyt?

11. Mitkä arvioitte olevan alueellenne suuntautuvan metsästysmatkailun vastustamisen syyt?

12. Olisiko seuranne kiinnostunut ottamaan maksavia metsästysvieraita seuraaviin jahteihin

	Kyl- lä	Ei	Eh- kä	hinta/vrk	hinta/vko
Hirvijahtiin	()	()	()	_____	_____
Jänisjahtiin	()	()	()	_____	_____
Metsäkanalintu- jahtiin	()	()	()	_____	_____
Vesilintujahtiin	()	()	()	_____	_____
Kyyhkyjahtiin	()	()	()	_____	_____
Pienpetojahtiin	()	()	()	_____	_____
Muu jahti Mikä ?	()	()	()	_____	_____
Muu jahti Mikä ?	()	()	()	_____	_____

13. Mikäli ette ole kiinnostuneet, kertoisitteko miksi?

14. Onko seurassanne jäseniä, jotka olisivat kiinnostuneet toimimaan maksusta metsästysoppaina metsästysvieraille?

- Kyllä, suomalaisille
 Kyllä, ulkomaalaisille
 Ei
 En osaa sanoa

15. Mikäli seurassanne on henkilöitä, jotka ovat kiinnostuneita toimimaan oppaina ulkomaalaisille metsästysmatkailijoille, mitä kieliä heidän on mahdollista käyttää?

16. Onko alueellanne eläintenkatselemahdollisuutta (kuvauskojut tms.) tarjoavaa yritystä?

- Kyllä
 Ei

17. Koetteko eläintenkatseluyritysten toiminnasta olevan häiriötä metsästystoiminnalle? (yleisellä tasolla)

Ei, miksi? _____
Jossain määrin, miksi? _____
Kyllä, miksi? _____

18. Muuta kommentoitavaa?

LIITE 2

12.9.2011

Hyvä Metsästysseuran Edustaja!

Olen Kajaanin ammattikorkeakoulun viimeisen vuoden matkailurestonomiopiskelija sekä metsästyksen harrastaja, ja teen opinnäytetyötä metsästysmatkailun kehittämismahdollisuuksista Kainuussa. Tutkin paikallisten metsästysseurojen suhtautumista aiheeseen ja siksi pyytäisinkin Teitä vastaamaan seuranne puolesta ohessa olevaan kyselyyn 30.9. mennessä. Kyselyyn voi vastata myös internetissä osoitteessa

<http://digiumenterprise.com/answer/?sid=677766&chk=Y44BQETJ>.

Kyselyyn vastaaminen vie vain hetken, mutta kaikki vastaukset ovat erittäin tärkeitä tutkimuksen luotettavuuden kannalta. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti ja niitä käytetään vain tähän tutkimukseen.

Ystävällisin terveisin,

Suvi Pyykkönen

040 8339 833

Lisätietoja antaa myös:

Pekka Oikarinen

Ohjaava lehtori

044 7101 399

LIITE 3

Puhelinkysely wildlife-yrityksille:

1. Yritys
2. Kotipaikkakunta
3. Vuosittainen asiakasmäärä
4. Kauanko olette toimineet alueella
5. Toimiiko yrityksenne lähialueilla metsästysseuroja
6. Koetteko, että metsästysseurojen toiminta haittaa oman alanne toimintaa? (yleisellä tasolla?)
7. Lisäkommentteja

LIITE 4

SPSS:
Frekvenssitaulukot

Kotipaikkakunta

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Puolanka	21	17,8	17,8	17,8
	Sotkamo	16	13,6	13,6	31,4
	Kuhmo	15	12,7	12,7	44,1
	Kajaani	22	18,6	18,6	62,7
	Suomussalmi	19	16,1	16,1	78,8
	Hyrnsalmi	5	4,2	4,2	83,1
	Ristijärvi	7	5,9	5,9	89,0
	Paltamo	10	8,5	8,5	97,5
	Muu	3	2,5	2,5	100,0
	Total	118	100,0	100,0	

5. Onko metsästysseuranne tarjonnut mahdollisuuksia vierasmetsästyksen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	kyllä	79	66,9	66,9	66,9
	ei	39	33,1	33,1	100,0
	Total	118	100,0	100,0	

7. Myykö seuranne vieraslupia

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Vain jäsenen seurassa metsästäville	53	44,9	67,9	67,9

	Myös itsenäisesti metsästävillä	25	21,2	32,1	100,0
	Total	78	66,1	100,0	
Missing	System	40	33,9		
Total		118	100,0		

8. Kuinka suuri osuus seuranne jäsenistä olisi arvionne mukaan valmis ottamaan seuran ulkopuolisia metsästysmatkailijoita?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0-25 %	52	44,1	44,8	44,8
	26-50 %	30	25,4	25,9	70,7
	51-75 %	21	17,8	18,1	88,8
	76-100 %	13	11,0	11,2	100,0
	Total	116	98,3	100,0	
Missing	System	2	1,7		
Total		118	100,0		

9. Onko seurassanne kokemuksenne mukaan jäseniä, jotka eivät missään tapauksessa halua seuran alueelle metsästysmatkailua. Arvioi määrä prosentteina.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0-25 %	68	57,6	59,6	59,6
	26-50 %	16	13,6	14,0	73,7
	51-75 %	18	15,3	15,8	89,5
	76-100 %	12	10,2	10,5	100,0
	Total	114	96,6	100,0	
Missing	System	4	3,4		
Total		118	100,0		

10. Metsästysmatkailun kannattamisen yleisimmät syyt

Raha, lisätulot	88	75 %
Hyvät edellytykset	17	14 %

Sosiaaliset syyt jne.	15	13 %	
			118

11. Metsästysmatkailun vastustamisen yleisimmin mainitut syyt

Maanomistajat	24	20 %	
Heikko riistakanta	18	15 %	
Kateus	14	12 %	
Kielitaidon puute	11	9 %	
Piittaamattomuus	7	6 %	
			118

12. Olisiko seuranne kiinnostunut ottamaan maksavia metsästysvieraita seuraaviin jahteihin Hirvi- jahtiin

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	kyllä	43	36,4	41,0	41,0
	ei	29	24,6	27,6	68,6
	ehkä	33	28,0	31,4	100,0
	Total	105	89,0	100,0	
Missing	System	13	11,0		
Total		118	100,0		

12. Olisiko seuranne kiinnostunut ottamaan maksavia metsästysvieraita seuraaviin jahteihin Jänis- jahtiin

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	kyllä	46	39,0	48,9	48,9
	ei	26	22,0	27,7	76,6
	ehkä	22	18,6	23,4	100,0
	Total	94	79,7	100,0	
Missing	System	24	20,3		
Total		118	100,0		

12. Olisiko seuranne kiinnostunut ottamaan maksavia metsästysvieraita seuraaviin jahteihin Metsäkanalintujahtiin

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	kyllä	24	20,3	26,1	26,1
	ei	41	34,7	44,6	70,7
	ehkä	27	22,9	29,3	100,0
	Total	92	78,0	100,0	
Missing	System	26	22,0		
Total		118	100,0		

12. Olisiko seuranne kiinnostunut ottamaan maksavia metsästysvieraita seuraaviin jahteihin Vesilintujahtiin

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	kyllä	13	11,0	16,5	16,5
	ei	47	39,8	59,5	75,9
	ehkä	19	16,1	24,1	100,0
	Total	79	66,9	100,0	
Missing	System	39	33,1		
Total		118	100,0		

12. Olisiko seuranne kiinnostunut ottamaan maksavia metsästysvieraita seuraaviin jahteihin Kyyhkyjahtiin

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	kyllä	11	9,3	13,8	13,8
	ei	55	46,6	68,8	82,5
	ehkä	14	11,9	17,5	100,0
	Total	80	67,8	100,0	
Missing	System	38	32,2		
Total		118	100,0		

12. Olisiko seuranne kiinnostunut ottamaan maksavia metsästysvieraita seuraaviin jahteihin Pienpetojahtiin

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	kyllä	43	36,4	47,8	47,8
	ei	27	22,9	30,0	77,8
	ehkä	20	16,9	22,2	100,0
	Total	90	76,3	100,0	
Missing	System	28	23,7		
Total		118	100,0		

12. Olisiko seuranne kiinnostunut ottamaan maksavia metsästysvieraita seuraaviin jahteihin Muu jahti Mikä ?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	kyllä	6	5,1	25,0	25,0
	ei	15	12,7	62,5	87,5
	ehkä	3	2,5	12,5	100,0
	Total	24	20,3	100,0	
Missing	System	94	79,7		
Total		118	100,0		

12. Olisiko seuranne kiinnostunut ottamaan maksavia metsästysvieraita seuraaviin jahteihin Muu jahti Mikä ?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	kyllä	1	,8	5,9	5,9
	ei	15	12,7	88,2	94,1
	ehkä	1	,8	5,9	100,0
	Total	17	14,4	100,0	
Missing	System	101	85,6		
Total		118	100,0		

14. Case Summary

	Cases		
	Valid	Missing	Total

	N	Percent	N	Percent	N	Percent
\$opaskiinn ^a	116	98,3%	2	1,7%	118	100,0%

a. Group

\$opaskiinn Frequencies

		Responses		Percent of Cases
		N	Percent	
\$opaskiinn ^a	1	55	33,7%	47,4%
	2	50	30,7%	43,1%
	3	12	7,4%	10,3%
	4	46	28,2%	39,7%
Total		163	100,0%	140,5%

a. Group

16. Onko alueellanne eläintenkatselemahdollisuutta (kuvauskojut tms.) tarjoavaa yritystä?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	kyllä	9	7,6	7,7	7,7
	ei	108	91,5	92,3	100,0
	Total	117	99,2	100,0	
Missing	System	1	,8		
Total		118	100,0		

Symmetric Measures

		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Contingency Coefficient	,328	,076
	N of Valid Cases	118	

Ristiintaulukot

5. Onko metsästysseuranne tarjonnut mahdollisuuksia vierasmetsästykseseen * 8. Kuinka suuri osuus seuranne jäsenistä olisi arvionne mukaan valmis ottamaan seuran ulkopuolisia metsästysmatkailijoita? Crosstabulation

		8. Kuinka suuri osuus seuranne jäsenistä olisi arvionne mukaan valmis ottamaan seuran ulkopuolisia metsästysmatkailijoita?				Total
		0-25 %	26-50 %	51-75 %	76-100 %	
5. Onko metsästysseuranne tarjonnut mahdollisuuksia vierasmetsästykseseen	kyllä	Count 26	Count 20	Count 20	Count 12	Count 78
		% within 5. Onko metsästysseuranne tarjonnut mahdollisuuksia vierasmetsästykseseen 33,3%	% within 5. Onko metsästysseuranne tarjonnut mahdollisuuksia vierasmetsästykseseen 25,6%	% within 5. Onko metsästysseuranne tarjonnut mahdollisuuksia vierasmetsästykseseen 25,6%	% within 5. Onko metsästysseuranne tarjonnut mahdollisuuksia vierasmetsästykseseen 15,4%	% within 5. Onko metsästysseuranne tarjonnut mahdollisuuksia vierasmetsästykseseen 100,0%
	ei	Count 26	Count 10	Count 1	Count 1	Count 38
		% within 5. Onko metsästysseuranne tarjonnut mahdollisuuksia vierasmetsästykseseen 68,4%	% within 5. Onko metsästysseuranne tarjonnut mahdollisuuksia vierasmetsästykseseen 26,3%	% within 5. Onko metsästysseuranne tarjonnut mahdollisuuksia vierasmetsästykseseen 2,6%	% within 5. Onko metsästysseuranne tarjonnut mahdollisuuksia vierasmetsästykseseen 2,6%	% within 5. Onko metsästysseuranne tarjonnut mahdollisuuksia vierasmetsästykseseen 100,0%
Total		Count 52	Count 30	Count 21	Count 13	Count 116
		% within 5. Onko metsästysseuranne tarjonnut mahdollisuuksia vierasmetsästykseseen 44,8%	% within 5. Onko metsästysseuranne tarjonnut mahdollisuuksia vierasmetsästykseseen 25,9%	% within 5. Onko metsästysseuranne tarjonnut mahdollisuuksia vierasmetsästykseseen 18,1%	% within 5. Onko metsästysseuranne tarjonnut mahdollisuuksia vierasmetsästykseseen 11,2%	% within 5. Onko metsästysseuranne tarjonnut mahdollisuuksia vierasmetsästykseseen 100,0%

Symmetric Measures

		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Contingency Coefficient	,368	,000
N of Valid Cases		116	

5. Onko metsästysseuranne tarjonnut mahdollisuuksia vierasmetsästykseseen * 9. Onko seurassanne kokemuksenne mukaan jäseniä, jotka eivät missään tapauksessa halua seuran alueelle metsästysmatkailua. Arvioi määrä prosentteina. Crosstabulation

		9. Onko seurassanne kokemuksenne mukaan jäseniä, jotka eivät missään tapauksessa halua seuran alueelle metsästysmatkailua. Arvioi määrä prosentteina.				Total
		0-25 %	26-50 %	51-75 %	76-100 %	
5. Onko metsästysseuranne	kyllä	Count 50	Count 12	Count 9	Count 5	Count 76

tarjonnut mahdollisuuksia vierasmetsästyksen	% within 5. Onko metsästysseuranne tarjonnut mahdollisuuksia vierasmetsästyksen	65,8%	15,8%	11,8%	6,6%	100,0%
	ei	Count	18	4	9	7
	% within 5. Onko metsästysseuranne tarjonnut mahdollisuuksia vierasmetsästyksen	47,4%	10,5%	23,7%	18,4%	100,0%
Total	Count	68	16	18	12	114
	% within 5. Onko metsästysseuranne tarjonnut mahdollisuuksia vierasmetsästyksen	59,6%	14,0%	15,8%	10,5%	100,0%

Symmetric Measures

		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Contingency Coefficient	,249	,056
N of Valid Cases		114	

Kotipaikkakunta * 5. Onko metsästysseuranne tarjonnut mahdollisuuksia vierasmetsästyksen Crosstabulation

			5. Onko metsästysseuranne tarjonnut mahdollisuuksia vierasmetsästyksen		Total
			kyllä	ei	
Kotipaikkakunta	Puolanka	Count	12	9	21
		% within Kotipaikkakunta	57,1%	42,9%	100,0%
	Sotkamo	Count	11	5	16
		% within Kotipaikkakunta	68,8%	31,3%	100,0%
	Kuhmo	Count	7	8	15
		% within Kotipaikkakunta	46,7%	53,3%	100,0%
	Kajaani	Count	16	6	22
		% within Kotipaikkakunta	72,7%	27,3%	100,0%
	Suomussalmi	Count	16	3	19
		% within Kotipaikkakunta	84,2%	15,8%	100,0%
	Hyrnsalmi	Count	4	1	5

	% within Kotipaikkakunta	80,0%	20,0%	100,0%
Ristijärvi	Count	6	1	7
	% within Kotipaikkakunta	85,7%	14,3%	100,0%
Paltamo	Count	7	3	10
	% within Kotipaikkakunta	70,0%	30,0%	100,0%
Muu	Count	0	3	3
	% within Kotipaikkakunta	,0%	100,0%	100,0%
Total	Count	79	39	118
	% within Kotipaikkakunta	66,9%	33,1%	100,0%

Kotipaikkakunta * 8. Kuinka suuri osuus seuranne jäsenistä olisi arvionne mukaan valmis ottamaan seuran ulkopuolisia metsästysmatkailijoita? Crosstabulation

			8. Kuinka suuri osuus seuranne jäsenistä olisi arvionne mukaan valmis ottamaan seuran ulkopuolisia metsästysmatkailijoita?				Total
			0-25 %	26-50 %	51-75 %	76-100 %	
Kotipaikkakunta	Puolanka	Count	11	5	4	1	21
		% within Kotipaikkakunta	52,4%	23,8%	19,0%	4,8%	100,0%
	Sotkamo	Count	7	4	3	2	16
		% within Kotipaikkakunta	43,8%	25,0%	18,8%	12,5%	100,0%
	Kuhmo	Count	7	5	2	1	15
		% within Kotipaikkakunta	46,7%	33,3%	13,3%	6,7%	100,0%
	Kajaani	Count	13	4	1	3	21
		% within Kotipaikkakunta	61,9%	19,0%	4,8%	14,3%	100,0%
	Suomussalmi	Count	4	6	6	3	19
		% within Kotipaikkakunta	21,1%	31,6%	31,6%	15,8%	100,0%
	Hyrnsalmi	Count	1	1	1	2	5
		% within Kotipaikkakunta	20,0%	20,0%	20,0%	40,0%	100,0%
	Ristijärvi	Count	5	0	1	1	7

	% within Kotipaikkakunta	71,4%	,0%	14,3%	14,3%	100,0%
Paltamo	Count	3	3	3	0	9
	% within Kotipaikkakunta	33,3%	33,3%	33,3%	,0%	100,0%
Muu	Count	1	2	0	0	3
	% within Kotipaikkakunta	33,3%	66,7%	,0%	,0%	100,0%
Total	Count	52	30	21	13	116
	% within Kotipaikkakunta	44,8%	25,9%	18,1%	11,2%	100,0%

Symmetric Measures

	Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal Contingency Coefficient	,413	,472
N of Valid Cases	116	

Kotipaikkakunta * 9. Onko seurassanne kokemuksenne mukaan jäseniä, jotka eivät missään tapauksessa halua seuran alueelle metsästysmatkailua. Arvioi määrä prosentteina. Crosstabulation

			9. Onko seurassanne kokemuksenne mukaan jäseniä, jotka eivät missään tapauksessa halua seuran alueelle metsästysmatkailua. Arvioi määrä prosentteina.				
			0-25 %	26-50 %	51-75 %	76-100 %	Total
Kotipaikkakunta	Puolanka	Count	12	3	3	3	21
		% within Kotipaikkakunta	57,1%	14,3%	14,3%	14,3%	100,0%
	Sotkamo	Count	8	2	2	4	16
		% within Kotipaikkakunta	50,0%	12,5%	12,5%	25,0%	100,0%
	Kuhmo	Count	10	3	2	0	15
		% within Kotipaikkakunta	66,7%	20,0%	13,3%	,0%	100,0%
	Kajaani	Count	12	4	3	2	21

	% within Kotipaikka-kunta	57,1%	19,0%	14,3%	9,5%	100,0%
Suomussalmi	Count	12	1	3	1	17
	% within Kotipaikka-kunta	70,6%	5,9%	17,6%	5,9%	100,0%
Hyrnsalmi	Count	3	1	1	0	5
	% within Kotipaikka-kunta	60,0%	20,0%	20,0%	,0%	100,0%
Ristijärvi	Count	4	1	2	0	7
	% within Kotipaikka-kunta	57,1%	14,3%	28,6%	,0%	100,0%
Paltamo	Count	6	0	2	1	9
	% within Kotipaikka-kunta	66,7%	,0%	22,2%	11,1%	100,0%
Muu	Count	1	1	0	1	3
	% within Kotipaikka-kunta	33,3%	33,3%	,0%	33,3%	100,0%
Total	Count	68	16	18	12	114
	% within Kotipaikka-kunta	59,6%	14,0%	15,8%	10,5%	100,0%

Symmetric Measures

	Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal Contingency Coefficient	,340	,924
N of Valid Cases	114	